

ÉLETTÜNK

XXIX. évf. 11. szám (29. Jahrg. Nr. 11)

Az európai magyar katolikusok lapja

1997 december

1997 KARÁCSONYÁRA

A KÜLDÖLDI RÓMAI KATOLIKUS MAGYAROK PÜSPÖKÉNEK 10. KÖRLEVELE A HÍVEKHEZ

Kedves Magyar Testvéreim!

Karácsonyra készülünk, de a Szent-
atya javaslatára felkészülünk az Úr Jézus
születésének 2000. jubileumára is. Az
elmúlt évben éppen Óréa, a megteste-
sült Isten emberre, Jézus Krisztusra irá-
nyítottuk figyelmünket, aki itt járt közöt-
tünk és el nem hagy minket soha. Az
elkövetkezendő 1998. évben pedig a
Szentlélek Úristenbe vetett hitünket

akarjuk megerősíteni. Mert ugyan az Úr
Jézus Betlehemben született, de előtte
9 hónappal Názáretben szállt le Máriára
a Szentlélek és testesült meg Mária
méhében a Megváltó.

Mit is jelent az, hogy „Hiszek a Szent-
léleekben!”, a Szentháromság egy Isten
harmadik személyében? Nem is olyan
könnyű ezt felfogni, hiszen abszolút
misztériumról, hittitokról van szó, melyet
csak hittel lehet elfogadni. Azt tudjuk: az
Atya annyira szeret minket, hogy Szent
Fiát küldte el hozzánk, aki meghalt
értünk, de feltámadt, és megváltói szer-
retének gyümölcseként kiárasztotta
ránk a Szentlelket az első Pünkösd
napján. De nemcsak azon a napon,
hanem attól kezdve, immár majdcsak
2000 éve, folytatódik a Szentlélek kiára-

Jézusnak a Lelke, a Szentlélek, mind-
nyájunkban Jézust akarja kialakítani,
minket Hozzá hasonlónak tenni. A
Szentlélek tesz minket lelki emberekké,
hogy ne legyünk felszínesek, hanem
zárjuk szívünkbe mindazt, amit Jézus
tanított és adott nekünk. Megtanít ben-
nünket imádkozni, bensőségesen beszél-
getni a jó Istennel. Figyeljünk csak alig
hallható szavára, mely a lélek csönd-
jében válik hallhatóvá. A Szentlélek tüze
az, amelyik szívünkbe égeti az Úr Jézus
életadó szavait és vezet bennünket biz-
tos úton ebben a zavaros világban végső
célunk, a mennyország felé.

A Szentlélek az Úr Jézus húsvéti aján-
dékja számunkra, Neki ez halálába került,
de szívesen tette, mert így a Lélek által
mindig velünk lehet és bensőségeseb-

Imaszándékok

DECEMBERRE

1.

*Az utcagyerekekért imádkozunk és az
elhagyotti, valamint a bántalmazott-gyötört
gyermekéért.*

*Jóllehet, ha az „utcagyerek” kifejezést
rosszalkodó gyermekekre alkalmazzuk a
napi szóhasználatban, nem gondolunk
arra: a gyermek nem hibás, ha utcára kerül.
Arra sem: ha nem tud jól tenni, mert erre
senki sem tanítja-tanította, azt teszi, ami
neki tetszik – s ez nekünk általában nem
tetszik, nem jó, nem szép s így tovább.*

*Tegyük fel a kérdést: ki a hibás, ha a
gyerek – vagy a gyermekek – az utcára
kerülnek? Egyrészt a szülők: ha az apa
nem vállalja gyermekét (néha gyermekeit)
s az anya nem tudja nevelni is őket, meg a
mindennapi kenyeret is meg kell keresni.
Túl van terhelve az édesanyja s nem képes
éveken át minden követelménynek meg-
felelni. Nem útéletet kívánok mondani,
csupán a valóságnak megfelelő helyzetet
felmutatni: az apa többszörösen megkáro-
sítja feleségét (ha egyáltalán felesége a
gyermek anyja), vagy partnerét: (ma így
nevezik a házasságon kívüli együttélést),
vagy csupán „alkalmi esetből” fogam-
zódott meg a gyermek. Megkárosítja a
gyermeket is, akinek nincs apja, aki apa
hózzá és neveli, szereti, gondoskodik róla.
Hiányzik a családi tűzhely melege, az élet
problémáinak megbeszélése, az élet dol-
gaiban való eligazítás apa-gyermeke kö-
zött, a simogató atyai kéz vagy a korholó,
esetenként tiltó szavak. Mindez kell min-
den gyermeknek. Ha nem kapja meg
otthon, keresi az utcán. Ugyan ott sem
találja meg, de legalább talál olyan hason-
sorsúakra, akikkel megérteti magát, mert
azok is ugyanolyan nyomorban élnek. A
végtelenül sok további okra s lehetőségre
nem térhetek ki helyszűke miatt – a szo-
morú eredményen úgy sem változtatnak...*

*A gyermek védtelen és gyöngy, sokukat
kihasználják, bántalmaznak, hosszú időn
át gyötörnek. Értük sokat és mély buzgó-
sággal kell kérnünk az Atyát, aki az ő aty-
juk is. Nem fölösleges bántalmazóikért,
gyöttrőikért, – apjukért – imádkozni benső-
ségesen, hogy megváltozva változtassanak
a gyermekek többrétű nyomorán is...*

2.

*Imádkozunk a Dél-Amerikai keresz-
tényekért, hogy megnyíljanak a hittérítői
szolgálatra.*

*Dél-Amerikában több „katolikus”
ország van, legalábbis ami a vallási
eredetet illeti. Azért tettem idézőjelbe a
katolikus meghatározást, mert vallásunk
elemei gyakran keverednek ősi, részben
nem keresztény hagyományokkal, babo-
nákkal, szektákkal vagy szektás szoká-
sokkal. A lelkesítő ellátás nagyon nehéz:
kevesen érznek hivatást vagy el sem
jutnak a papi hivatás építéséhez. Ahol a
hagyományok erősek, ott dinamikus fejlő-
dést csupán alaposan motivált hittérítői
hivatással lehetséges előre vinni. Ha a
keresztények – szülők, faluközösségek,
társadalmi hozzáállás többek között –
nem rendelkeznek misszionárius beállít-
ottsággal, nem fejlődik az Egyház – ami
mindnyájunktól áll, Dél-Amerikában is!
Ezért imádkozunk értük!*

Fejős Ottó

ADVENT

*A várakozás megszentelése. Rokona
annak a gyönyörű gondolatnak, hogy meg
kell tanulnunk vágyakozni az után, ami a
miénk. Gyermekkorunkban éltünk így.
Vágyakoztunk arra, ami biztosan megjött.
Télen az első hóesésre. És várakozásunk
ettől semmivel sem volt kisebb, erőteljebb.
Ellenkezőleg, nincs nagyobb kaland, mint
hazaérkezni, hazatalálni, beteljesíteni és
fölfedezni azt, ami a miénk. És nincs
gyengébb és jogosabb birtoklás sem, mint
szeretnünk ami a miénk, akit szeretünk és
aki szeret minket. Csak a szeretetben, csak
az ismerősben születhet valódi „megle-
petés”, lehetséges végeérhetetlenül vára-
kozunk és megérkezünk; szakadatlanul
utazunk és szakadatlanul hazatalál-
unk..*

*Minden egyéb kaland, minden egyéb
megismerés és minden egyéb várakozás
véges és kérdéses. Így értem azt, hogy a
karácsony a szeretet és advent a várakozás
megszentelése.*

*Az a gyerek, aki az első hóesésre vár, jól
várakozik, s már várakozása is felér egy
hosszú-hosszú hóeséssel. Az, aki szeretni
tudja azt, ami az övé, szabad és mentes a
birtoklás minden görcsétől, kielégíthet-
len éhétől-szomjától. Aki pedig jól vára-
kozik, az időből épp azt váltja meg, ami
a leggépisebb és legelviselhetetlenebb: a
hetek, órák, percek kattogó szenttelen
vonulását.*

*Aki valóban tud várni, abban megszü-
letik az a mélyes türelem, amely szép-
ségében és jelentésében semmivel sem
kevesebb annál, amire vár.*

Pilinszky János (1921-1981)

ÁLDÁSOS ÉS BÉKÉS
KARÁCSONY
KÍVÁN OLVASÓINK
AZ ÉLETÜNK!

Üdvözlégy Mária!

Molnár C. Pál fametszete

dása azoknak szívébe, akik Jézus Krisz-
tushoz akarnak tartozni. Az Úr Jézus
saját lelkét adja nekünk, hogy így még
szorosabb legyen az egység közöttünk.
Szívünkbe költözik Lelke által és gyö-
nyörőségét leli ott lakozni. Velünk és
bennünk akarja folytatni magváltói mun-
káját ezen a világon. Még ha el is izzuk
Őt (bűneink révén), lehetővé teszi, hogy
visszaszerezzük Őt a szentgyónás szent-
ségében. Csodálatos, szinte hihetetlen
titok az: a mindenható, hatalmas, szent
Isten a mi gyarló, picinyke szívünkbe
óhajt beköltözni!!! És velünk akar lenni
életünk minden pillanatában, hogy meg-
szentelésünk és vigaszunk legyen. Nincs
olyan hely vagy alkalom, ahol Ő vona-
kodna velünk lenni, még a börtönök
legmélyebb zugaiban is, vagy a haláltá-
borok szörnyű körülményei között is, így
csak a jó Isten tud szeretni.

Ez a Szentlélek kapcsol bennünket
Krisztus Titokzatos Testébe, és hozza
létre az Anyaszentegyházat mibőlölünk.
Ő működik bennünk, hogy az Egyház
megmaradjon egy-nek, legyen szent és
egyetemes, valamint mindvégig hűsé-
ges az apostoli tanításhoz és élet-stílus-
hoz.

ben egyesülhet velünk. Az Úr Jézus azt
akarja, hogy mi is egyre inkább elteljünk
a Szentlélekkel, aki jön hozzánk a szent-
ségekben, főképpen az Eukarisztiában,
de ott van magányos imáinkban is. Részt
vesz örömeinkben és vigasztal bána-
tainkban. Nem hangos harsonaszóval
jelzi jelenlétét, hanem a lélek csendjében
működik; szinte észrevétlenül, lassan-
lassan átalakítgat minket Krisztushoz
hasonlóvá és építi az Egyházat, Krisz-
tusnak titokzatos testét. Jézus ránk
lehel, belénk önti Szentlelkét, a Lélek
pedig a megtestesült Jézushoz és Egy-
házához vezet vissza minket.

Számtalan módon tapasztalhatjuk
meg a Szentlélek jelenlétét és műkö-
dését mibennünk, csak figyelniük kell
rá. Első alkalommal a keresztség szent-
ségében jön hozzánk, majd a bérmlás
szentségében tökéletesedik a Lélek
nagy ajándéka, hogy most már ne csak
gyermeki módon, hanem buzgó cselek-
véssel, felnőtt módon vegyünk részt
Krisztus egyházának életében és mun-
kájában. Másképp vesz részt egy gyer-
mek a szentmisén, aki örül, hogy Jézus-
sal találkozhat, és másképp egy felnőtt

Folytatás a 2. oldalon

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Hít és asztrológia

Egy észak-németországi olvasónk írja:

A legtöbb újságnak, minden képeslapnak, egy idő óta a televízióknak is van asztrológiai rovata. Sokáig csak szórakozásból, kíváncsiságból olvastam a rám vonatkozó előrejelzéseket, de sose vettem őket olyan komolyan, hiszen nem egyszer pont az ellenkezője történt, mint amit a rovatvezető beharangozott. Egy hónappal ezelőtt azonban, egy ismerősöm rábeszélésére, csináltattam magamnak egy horoszkópot. Legnagyobb meglepetésemre jóformán minden stimmelt: múltam, jellemvonásaim, érdeklődésem, képességeim és hibáim. Azóta különbséget teszek a lapok sarlatán asztrológiai rubrikái és a „tudományos” asztrológia között. Múltkor baráti társaságban szóba került a kérdés és valaki megjegyezte, hogy az Egyház elítéli az asztrológiát. Mi igaz ebből?

Miklós atya válaszol:

Az embert minden korban érdekelte, mit hoz a jövő, mit kell tennie, hogy azt befolyásolja, irányítani tudja. Ezért volt mindenkor akkora ázsiója a jóvendőmondóknak, tenyérfőcsók, mindenfajta mágusoknak. Az elképesztő természet-tudományos és technikai haladás ellenére az ezredforduló „felvilágosult” emberét, talán még az elődeinél is jobban foglalkoztatja jövője: szeretné fellebbenteni a fátylat, szeretné kézbe kaparintani azokat az eszközöket, amelyek birtokában felül tud kerekedni a politikai és gazdasági helyzet következtében fellépő létbizonytalanságon. Az igazság, hogy kortársaink jelentős része elvesztette a gondviselő Istenbe vetett hit szilárd talaját a lába alól, amiben nem kis szerepe volt éppen azoknak a média termékeknek, amelyek most az UFO-k, a keleti guruk, az ezoterikus kultuszok és nem utolsósorban az asztrológia számára csinálnak propagandát.

De mielőtt olvasónk kérdésére válaszolnánk, nem árt, ha tisztázunk néhány fogalmat, elsősorban az asztronómia és az asztrológia közti különbséget.

Asztronómián, amelyhez ma az asztrofizika járul, értjük azt a tudományt, amely az anyag elosztását és mozgását kutatja a világűrben, vizsgálja az égitestek létrejöttét körüli törvényszerűségeket, azok felépítését és összetételét, méri azok nagyságát, sűrűségét, fényerejét stb. Az *asztrológia* ezzel szemben abból

indul ki, hogy az égitesteknek befolyása van a földön lejátszódó eseményekre és ezzel együtt az ember életére. Az asztrológia bizonyos csillagkonstellációkból, egyes égitestek állásából következtetéseket von le az egyes ember jellemére és jövőjére vonatkozólag, aszerint, hogy az illető milyen csillagzat alatt született és milyen asztrális és kozmikus befolyásnak van ill. lesz kitéve egy adott időpontban. Ennek az elképzelésnek alapja az a – már a babiloni, indiai és kínai csillagjósok által felállított – tétel, miszerint az ember világa, a „mikrokozmosz”, és a mindenség, a „makrokozmosz” között egyfajta megfelelés áll fenn, ennél fogva az égitestek állása, mozgása és az ember élete között összefüggés áll fenn. A modern természettudomány azonban bebizonyította, hogy az ember sorsának megállapítása az égitestek állása alapján lehetetlen, és a feltételezett „megfelelés” nem áll fent. (*L. Das neue Duden Lexikon. Astrologie.*)

Ez volt az Egyház álláspontja is kezdettől fogva, annál is inkább, mert a Szentírásban is található az „égi jeleket” vizsgáló szövegek. (Jer 10,2; Gal 4,3.10) Az asztrológiát, mint olyan tévhitet, amely az ember sorsát az égitestek függvényévé teszi, kifejezetten elítélte 400-ban a Toledo-i és 561-ben a Braga-i zsinat. De az újabb egyházi dokumentumok sem kíméletebbek az asztrológiával szemben. Az 1993-ban megjelent „A Katolikus Egyház Katekizmusa”, mely a mai ember számára összefoglalja az Egyháznak a tanítását, 2116 sz. alatt így fogalmaz: „Minden fajta jóvendőlés elvetendő: a Sátánhoz vagy a Démonokhoz való fordulás, a halottidézés és minden más praktika, mely hamisan azt hirdeti, hogy képes „lerántani a leplet” a jóvendőről. A horoszkópok, az asztrológia, a tenyérfőcsók, a kártyavetés, a jelek értelmezése, a jövőbelátás, médiumok felhasználása mind arra törekszik, hogy hatalma legyen az idő, a történelem és végsősorban az ember felett; e mellett művelői arra vágyódnak, hogy magukhoz szelídíthessék a rejtett hatalmakat. Ellent mondanak annak a szerető félelemmel teljes tiszteletnek és imádatnak, mellyel egyedül Istennek tartozunk”. (Magy. kiadás Szt. István Társulat 1994).

Az előbbieknél kapcsán két kérdés merül fel: **1. Miért ez a kemény elítélés?** Mindenek előtt azért, mert az asztrológia, abban a formában, ahogy ma megnyilvánul, az égitestek konstellációja, ill. azoknak az emberekre gyakorolt befolyása révén az ember sorsának előre meghatározottságából indul ki: ezzel tagadja az ember szabad akaratát és fatalizmushoz vezet. Isten gondviselő szeretetének és az ember Isten és a társadalom előtti felelősségének itt nincs már helye. Márpedig a kinyilatkoztatás Isten és emberképének ez az alapja. Az asztrológia az embert bábbá alacsonyítja, egy vak végzet függvényének teszi és végső fokon megfosztja emberségétől, amelynek lényeges eleme szabadsága.

2. Hogyan magyarázható akkor, hogy a horoszkópok gyakran meglepően tükrözik annak egyéniségét, jellemvonásait, akikről készültek. Nos, azt állítani, hogy ez merő véletlen, tulajdonképpen kitérés a válasz elől. Biztos az is, hogy sok minden van ég és föld között, amire még nem tudjuk a választ, ezért tovább kell kutatni. Mindenesetre meg lehet kísérelni a kérdés teológiai megközelítését, ha az ember abból indul ki, hogy az egész teremtés és benne az ember, Isten műve. Ez feltételez egy alapvető harmóniát, a Mindenség egymásra hangoltságát, hiszen az egyazon Teremtő akaratából ered. Ha tehát az

embernek sikerül megismernie bizonyos törvényszerűségeket, azok az egész teremtésben tükröződnek. Ezek azonban nem határozzák meg a végtelenül szabad Isten képére és hasonlatosságára teremtett embert és annak sorsát, hanem legfeljebb bizonyos irányvonalakat, tendenciákat, amelyen belül az ember szabadon dönt önmaga és sorsa felől. Egy jól elkészített horoszkóp esetleg ezeket képes leolvasni, de semmiképpen az ember jövőjét.

Karácsony közeledtével még egy megjegyzés. Máté evangéliuma a 2. fejezetben beszámol a Napkeleti Bölcsékről, akik – babiloni csillagjósok lévén – meglátták és követték az újszülött Messiás csillagát. Keppler óta, aki az utolsó asztronómus és asztrológus volt egyszerre, tudjuk – s ezt a legújabb kutatások megerősítették, hogy Jézus születése idején a Jupiter és a Szaturnusz bolygó rövid idő leforgása

alatt úgy lépett egymással háromszor konjunkcióba, méghozzá a Halak jegyében, hogy egy különösen fényes csillag benyomását keltette. Tekintve, hogy a Jupiter Istent, a Szaturnusz a királyi méltóságot, a Halak pedig Palesztinát jelentették a csillagjósok számára, elindultak, hogy hódoljanak annak, akinek jöveteletét a csillagok jelezték. Más szóval: az akkor egymástól még el nem különült asztronómia és asztrológia nagy segítséget nyújt számunkra Jézus születése időpontjának megállapításánál, aki Palesztinában született és egyszerre volt Isten és Messiás király.

Szükségünk van tehát asztrológiára? Nem, ennek ellenére nincs rá szükségünk, ameddig hisszük, hogy „szeretet az Isten” s aki a szeretetben marad, Istenben marad és az őbenne” (1 Jn 4,16) és, hogy ez a szeretet készítette arra, hogy belépjen történelmünkbe és azt a sajátjává tegye.

Frank Miklós

ARANYMISE

Két nappal 75-ik születésnapja előtt aranymiséjét tartotta október 26-án Sendenben dr. Raimund Amann pápai prelátus. A Szt. József plébánia lapjában olvashattuk: „Ki ne ismerné ezt a barátságos, társalgásra mindig kész urat, aki jó illatú szivarjával több mint két éve Senden utcaképehez tartozik.”

De hol volt azelőtt? 1922 október 28-án született Budapesten. Elemibe Apatinban, gimnáziumba Travnikban járt. A teológiát Kalocsán kezdte és Rómában fejezte be. Ott szentelték pappá 1947 október 26-án. Ausztriában volt káplán, lelkésze a menekülteknek, spirituális a Pázmáneumnak. A Német Püspöki Kar felfigyelt rá és Bonnba hívta a Katolikus Titkárság helyettes vezetőjének. 1978-ban a külföldiek lelki gondozását bízták rá. A hét nyelvet beszélő, mélyen hívő papi egyéniség kiváló főnöknek bizonyult a 20 különböző nemzetiségű munkatársának egybefogására és irányítására. Amint ünnepi szónoka – hívek, rokonok, munkatársak és paptestvérek előtt hangsúlyozta: nemcsak kiváló papi, de európai egyéniség is a jubiláns. Amit Szentatya kíván – Európa újraevangelizálását – Amann prelátus úr kezdetől fogva minden lehetőségével munkálkodta. Ezt bizonyítják kardinálisok, érsekek, püspökök és számos papi és világi egyéniség hozzá intézett levelei; jókívánásai.

A hálálkodók és jókat kívánók közül mi magyarok sem hiányozhatunk. Nem volt olyan ügy, olyan nehézség, olyan terv, melyet dr. Amann nem támogatott, nem segített vagy föl nem karolt volna. A mai napig kalocsai egyházmegye pap, kitélepítése ellenére is szereti azt a szülőföldet, azt a népet, mely között mint nemzeti kisebbségi élt. Ezt a szeretetet éreztük is mindig Németországban, ahol mi vagyunk kisebbségben. Valahányszor bátorításra, irányításra, nehézségek kiküszöbölésére szükségünk volt, dr. Amann hátvédünk és csatárunk volt. (A labdarúgás iránti rajongása végett választottam e kifejezéseket!)

Felejtethetlen marad az ünnepi szentmise a hívekkel tele templommal, az énekkar szárnyaló lendületével, a pontos asszisztenciával, a harangok zúgásával, a szentlecke és az imádságok mondanivalójával. Istenünk tartsa Raimund Amann prelátus urunkat szeretetében, éltesse egészségben élete minden napján! Legyen Senden utcaképeinek továbbra is szívesen látott egyénisége.

Valentiny Géza

1997 KARÁCSONYÁRA

Folytatás az első oldalról

keresztény, aki Jézussal egyesülve odaadja életét az Atyának szerető engedelmességgel, hogy másoknak az életét gazdagítsa szeretetével. A Szentatya javasolja, hogy abban az évben különösen értékeljük a kapott nagy ajándékot, mint ahogy az elmúlt évben ezt a keresszéggel kapcsolatban tettük.

A keresszéggben a hit ajándéka jut kifejezésre. 1988-ban pedig fel akarjuk élesíteni magunkban a reményt, ezt az isteni erényt, mely képessé tesz minket, hogy bizalommal nézzünk szembe a jövővel. Ez is a Szentlélek működése nyomán válik lehetségessé. Mennyire szükség van manapság erre a reménységre, amikor mindenfelől sötét fellegek tornyosultak felettünk! A keresztény reméli a jóvendő boldogságot, mert annak záloga, a Szentlélek már most a szívünkben vett lakást. A cél nélküli emberiségnek szüksége van a jövőbe vetett reménységre, amit csakis az Úr Jézus Szentlelkének jelenléte biztosíthat számunkra!

Szítsuk fel tehát a következő esztendőben a Szentlelekbe vetett hitünket, amit szépen fejez ki a költő Sík Sándor:

*„Hiszem a Krisztus gyújtotta tüzet;
A Szellemet, aki a Szeretet,
Aki Szent Péter ajakán rivall,
Hegyeket bont, szíveket áthidal.
És hét csatornán csorgatja beléd
Az élesztő kegyelem kútféjét,
Ki tüzet gyújt az embergondolatnak,
Kiből fölébe nőhetsz temmagadnak
És mosolyoghatsz, alkothatsz, ölelhatsz.
Hiszek Istenben, hiszem a Szentlelket.”*

Levelém végén hadd említsem meg, hogy az 1997-es évben a Szentatya Krakóban szentté avatta Hedviget, Nagy Lajos királyunk leányát, aki Jagelló Ulászló feleségeként tevékeny részt vett Litvánia megtérítésében, és akit a lengyelek Patrónájukként tisztelnek. (Számunkra Hedvig alakja ismeretes Vörösmarty Mihály „Hedvig”. c. költeményéből is). – Örüljünk továbbá annak is, hogy boldog Apur Vilmos győri vértanúpüspök személyében új pártfogót és közbenjártót kapott nemzetünk. A Magyarok Nagyszombatjával és magyar szentjeinkkel együtt kérjük az Úr Jézust, hogy készítsen fel minket a 2000. jubileumra úgy, ahogy az Szt. István késői unokáihoz illik. Ilyen szellemben kívánok minden magyar testvéremnek odahaza és idekint bensőséges karácsonyt és áldott újévet.

Szeretettel a mi Urunkban:

+ Miklósházy Attila SJ
a külföldi magyarok püspöke

Betlehemes ének

*Pásztorok, pásztorok,
nagy öröm vár rátok,
Megszületett a Messiás,
akit régen vártok.*

*Nem messze istálló
ragyog égi fényben,
Ott fekszik a kisded Jézus
Mária ölében.*

*Jöjjetek hozzája,
hódolatot várja,
Ő a mennynek és a földnek
Istene, Királya.*

*Egyszerű szívetek
nyissátok meg néki,
A szegénynek bűjút-baját
tíveletek érzi.*

Csikmenaság

HELYESBÍTÉS. Multkori „Kis Szent Teréz” cikkünk utolsó mondata helyett az alábbi irandó: *Kis Szent Teréz Lisieuxben van eltemetve, a római kármelíták templomában csupán az ereklyéjét őrzik. (– sija –)*

NEM ENGEDTE, HOGY EGY IS ELVESSZEN KÖZÜLÜK

Apor Vilmos emlékezete (2)

S á r a y J ú l i a, a győri Állami Tanítóképző Intézet Gyuláról Győrbe került tanárnője fotó-másolatban hozzám juttatott kéziratos feljegyzéseiből. Igen jellemző, hogy e fontos, irodalmi színvonalú emlékező írásokat itt az emigrációban kellett felfedezni és e sorok írója közölt belőle legelőször, már 1984-ben, részleteket. Most további részeket adunk közre. Az alcímeket mi tettük bele.

Reggeltől estig az iskola romjai közt vagyunk. Mentjük a könyvtárakat, szertárakat, maradék felszerelésünket. Fáradtan, porosan érkezünk esténként a Várba. Mindennap ér bennünket valami meglepetés a házigazdánk részéről. Felajánlja, hogy étkezzünk nála. Köszöntük szíves figyelmét, de a mi konyhánk, ebédlőnk, kamránk az, ami kevés kárt szenvedett s mivel egész nap úgyis az iskolában dolgozunk, ott is főzünk... Néhány nap múlva szétoszt bennünket állandó helyünkre, hogy minden kényelmünk meglegyen, ha esténként fáradtan megérkezünk. Legszebb szobát nyitattja ki, meleg fürdőköt rendel... Éjszakánként rendszerint riadó van s csak az óvóhelyen találkozunk vele. Mire lejövünk az óvóhelyre, ő már ott van. Kis lámpásával világítja a lépcsőfokokat...

Az óvóhely

Mindenki a Püspökutya óvóhelyére akar menni. „Milyen kedves az emberekől – mondja – hogy itt keresnek menedéket, itt érzik magukat biztonságban.” És hiába próbálják visszatartani az udvari papok, időnként meglátogatja a nyilvános óvóhelyeket is s ilyenkor mindig hoz magával aprógyerekes családokat, akiknek helyet ad. Tele van már gyerekekkel az óvóhely. Oh! Hogy tud velük beszélgetni, mindet nevével szólítja. S mikor már mindenkit elhelyez, maga is leül, leveszi kalapját, szemét a feszületre függeszti: „Imádkozzunk!” Fennhangon mondja előre a szenvedő rózsafüzért és együtt imádkozik vele az egész óvóhely. A csendben halljuk a gépek zúgását a fejünk felett. Ilyenkor még buzgóbban imádkozik. Rádió is van az óvóhelyen, ha ima közben szólal meg, megáll, hogy mindnyájan meghallgassuk a híreket s csak azután folytatja az imát. ... Egyik nap teára

szóló meghívást kaptunk du. 5 órára a vörös szalonba. Egy hétre a bombázás után időnk sem volt magunkat valahogy rendbeszedni. Csak arra emlékszem, hogy rongyos ruhában, cipőben ülök a szalon egyik sarkában. A nagy kerek asztalon tálalták az uzsonnát. Az inas letette a teát, aztán kiment. Püspökatyánk maga öntötte csészénkbe az illatos teát. Nem engedte át nekünk, úgy kínálta az apró süteményeket, mintha országos hírű vendégek lennénk. Aztán hozzánk fordult: „Érezzék magukat egészen otthon a Várban, ne érezzék magukat vendégeknek. Ne is gondoljanak arra, hogy elmenjenek. Tartsák állandó otthonnak a Várat, itt minden a maguké is”...

Iskolánk kertjében a romok alól előtört a tavasz. Harsogva kiabálták bele a világba az életet. Csokorba szedtük az első jácintokat és elküldtük neki. Az ítóasztalára tette az édesanyja fényképe mellé. Ettől kezdve megkért arra, hogy díszítsem a kis kápolna oltárát. Én azonban nem csak az oltárra tettem virágot, hanem az íróasztalon álló fénykép mellé is. Mindig külön megköszönte...

a perctem, igen rátehetően éreztük, hogy a szívvel egy fedél alatt adadott nekünk lakni, az a szeretet hősi apostola volt, az az ember szent volt. És most el kellett válnunk tőle. Fájt a búcsú? minden búcsúzás fájt. Ez mondhatatlan fájdalom volt. Ter- ről az érzésről, nehéz lenne többet mondani. Egy nagy fehér csokor virág kíséretében, igazgatónőnk alatta a Jó Pásztor reliefet köszöntöttük és örök hálánk jelé- ul kerébe vette, elolvasta a felírást. Elgondolkozott. Szép kezének finom ujjai mintha egy pillanatra megremegtek volna. Aztán ránktekintett: „Hiszen én csak azt tettem, ami kötelességem volt... Nem fogunk elválni, ugye? Továbbra is ide fognak járni az

máskor olyan kedves társalgás most egyre jobban akadozott...ez az utolsó közös reggeli elnémította ajkunkat. Újra átértük az itt töltött hónapok valamennyi óráját. Láttuk hónapok rongyosan, fáradtan kopogni a Vár kapuján, szívünk-lelkünk kifosztva, megértésre, szeretetre szomjasan kér- tünk bebocsátást. Most is kopogtatunk, kibocsátást kérünk. Milyen gazdagok is lettünk itt mindnyájan!

„E Várban biztos menedékre találtam”

Magunkkal visszük egy embernek a példáját. Most, ebben a percben egészen világosan éreztük, hogy akivel nekünk egy fedél alatt adadott lakni, az a szeretet hősi apostola volt, az az ember szent volt... Fájt a búcsú? Minden búcsúzás fájt. Igazgatónőnk egy nagy fehér csokor virág kíséretében átadta a Jó Pásztor reliefet köszöntöttük és örök hálánk jeléül. Kezébe vette, elolvasta a felírást. Elgondolkozott. Szép kezének finom ujjai mintha egy pillanatra megremegtek volna. Aztán ránktekintett: „Hiszen én csak azt tettem, ami kötelességem volt... Nem fogunk elválni, ugye? Továbbra is ide fognak járni az

Apor Vilmos római boldoggáavatása

II. János Pál pápának vasárnap, november 9-én a római Szent Péter téren mintegy 120.000 olasz és mexikói zarándok, köztük 6.000-nél is több magyar hívő, sok püspök és pap jelenlétében boldoggá avatta Apor Vilmos (1892-1945) magyar vértanú püspököt, Giovanni Battista Scalabrini (1839-1905) olasz püspököt, a kivándorlók és vándorok lelki gondozására létrehozott Szent Károly Kongregáció (Scalabriniek) alapítóját, és Mária Vicenta de Santa Dorotea Chávez Orozo (1867-1949) mexikói nővért, a Szentháromság és a Szegények Szolgálati Kongregációjának alapítóját.

Másnap délben a pápa fogadta a magyar, olasz és mexikói zarándokokat, akik zsúfolásig megtöltötték a hatalmas, 12.000-nél is több ülőhellyel rendelkező VI. Pál Kihallgatási Csarnokot.

Délután Paskai László bíboros 18 magyar püspökkel, mintegy 150 pappal a 6.000 magyar zarándok részére hálaadó misét celebrált Boldog Apor Vilmos tiszteletére a falakon kívüli Szent Pál Bazilikában. A szentbeszédet Pápai Lajos győri püspök mondta.

Az eseményről lapunk januári számában részletesen számolunk. Cs.F.

Járjuk a Püspökvár kertjét, a terveiről beszél. Ide ez jön jövőre, oda az. Ilyet láttam maguknál az iskola kertben. Nagyon szerette a két hősi halált püspök elődjének az emlékoszlopát. Nem mulasztotta el, hogy előtte ne emlékezzen: Muhi és Mohács! Az ő nagy elődjei is életüket áldozták fel a hazáért!

Búcsú a Vártól

Itt a nyár. A fenyegető vihar egyre közeledett. Lakást kaptunk, készülünk elhagyni kedves otthonunkat. Először hallani sem akart róla, azután szeretettel, sok-sok érveléssel igyekezett maradásra bírni bennünket. De mi úgy éreztük, hogy eljött az ideje távozásunknak. Szerettünk volna fényt hagyni magunk után. Valami olyasmit adni búcsúzóul, aminek örülne s ami kifejezője annak, amit nekünk tett. Gondoltunk erre is, arra is, végül úgy határoztunk, hogy egy reliefet illesztünk a folyosó falába, amelyből szobáink nyíltak. Mit ábrázoljon? A tervező szobrászművész végül a Jó Pásztor jelenetét verte ki vörösrézből, amelyre a következőket véste: „Mert nem engedte, hogy egy is elvesszen közülük. Báró Apor Vilmos 1944 április 13 emlékére. A győri áll. Tanítóképző-intézet tanárai, személyzete”. Szentmisével búcsúztatott bennünket, majd reggelin látott vendégül. A

óvóhelyre és ígérjék meg, hogyha valamire szükségük lesz, bizalommal fognak hozzám fordulni.” Hogyne ígértük volna meg. Aztán végigjártuk vele az egész Várat, a kert minden kis zugát. Tekintetem megسيمogatta a kedves emlékoszlopomat, mely a magyar Szentkoronát tartotta, rajta a felírással: „E Várban többször biztos menedékre találtam”... Még egy utolsó búcsúzó s a nagy kapu döngve csukódott be mögöttünk. A Székesegyházban megkondult az öreg harang. Dél volt. A harang szavánál szóródtunk szét. Ki erre, ki arra tartott. Őszre mindnyájunknak készen volt az új otthona. Püspökatyánk sorra meglátogatott bennünket. Úgy érezte, hogy továbbra is gondoskodnia kell rólunk. Az óvóhelyen naponta találkoztunk s így továbbra is megmaradt köztünk a régi kapocs.

Közreadja: Szamosi József (Befejezés következik)

Karácsonyi népének

Mostan kinyílt egy szép rózsavirág,
Akit régen várt az egész világ.
Betlehemből kibimbózott zöld ág,
Király nemből méltóság.

Bácska

PÁRIZSI LEVÉL

Hónapokkal a párizsi Ifjúsági Világtalálkozó után még mindig érezhető a francia Egyházban az a lelkes lendület, amelyet II. János Pál adott.

A pápai látogatásnak volt azonban egy nem hivatalos, kevésbé ünnepélyes része is. Szent Péter utódának külön kívánsága teljesült, amikor leróhatta tiszteletét, barátjának, Dr. Jérôme LEJEUNE sírjánál. E különös temetőlátogatásra augusztus 22-én került sor, távol a világáros zajától, egy eldugott kis faluban, Chalô-Saint-Marsban. Tömeg helyett az elhunyt családja, közöttük özvegye, és 25 unokája állta körül a Pápát, amikor az térden állva imádkozott a görög betűkkel bevéselt „Jézus Krisztus győz” sírkő előtt.

A polémia nem váratott magára. A médiák már jóval előtte a Pápanak épp ezt az alig egy órányi magánlátogatását feszegették. Dr. Jérôme LEJEUNE professzor, ugyanis, mindig félreérthetetlenül és megalkuvás nélkül ellenezte a magzatelhajtást; azt mondta: „ártatlan élettel állok szemben”. Mint elismert génkutató ő fedezte fel azt a kromoszóma rendellenességet, aminek következménye a mongoloid idióttia. LEJEUNE tagja volt a francia Nemzeti Tudományos Kutató Központnak (CNRS), a Pápai Tudományos Akadémiának és számtalan több tudományos kitüntetésben (Kenedy díj...) részesült. Az ő személyében csodálatos harmóniává egyesül a tudomány és az Egyház erkölcsi tanítása. Számára az élet elszáratatlan volt. Nem helyeselte, hogy a várandós anyák előzetes vizsgálat révén leellenőrizték magzatuk minőségét, hogy aztán élet halál urává legyenek. Egy esetben a TV-ben azt nyilatkozta, hogy az Egyház megszűnne katolikusnak lenni, ha megengedné a magzatelhajtást.

A tudományért és életért vívott harcában nem feledkezett meg orvosnak és családapának maradni. Jó férj volt, 5 gyermek édesapja, és rendszeres miselátogató. Meghallgatta és lélekben megerősítette a keresztjüket vivő anyákat és szeretettel kezelte azok fogyatékos gyermekeit. Számukra, nagypénteken, halalos ágyán alapítványt létesített, amelyet özvegy felesége, idősebb leánya és volt munkatársa Marie-Odile RHÉTORÉ professzor vezet. Céljuk a kutatás, ápolás és képzés.

II. János-Pál, még mint Karol WOJTYŁA ismerte meg LEJEUNE-t. Együtt dolgoztak egy pápai bizottságban, amire mindkettőjüket még VI. Pál kérte fel. Így lettek jó barátok. Sírjánál a Pápa kijelentette „kívánságom teljesült”, majd megkülönböztetett gyengédséggel három fogyatékos gyermekhez fordult. II. János Pál már indulóban volt, amikor szeme megakadt egy idős, betegség által megtört egyszerű pap tekintetén, Saint-Hilaire és Chalô-Saint-Mars plébánosán, aki 1994 húsvétján temette barátját. A falusi pap meghatóan kérte: Szent Atyám, püspököm engedélyével és saját kérésre áldja meg a két rámbízott falut. A Pápa az idős plébános és híveinek megáldásával búcsúzott, hogy visszatérjen Párizsba... Ennyit utólag az ifjúság XII. világtalálkozó margójára.

Molnár Ottó

*

Ijesztő kilátások

Az ENSZ Egészségügyi Szervezetének tájékoztatója szerint a magyarországi egészségügyi helyzet ijesztő. Mind a magyar férfiak, mind a nők tudórak okozta halálázási aránya a legmagasabb Európában. Tíz magyar férfi közül csak négynek (!) van esélye arra, hogy megérje a 60. életévét. „Csak a Szaharától délre fekvő szegény afrikai országokban ilyen kétségbejítő a helyzet” – olvasható a jelentésben. MK

GYERMEKEKNEK

Bárhon megfordulsz ezekben a napokban, mindenütt a közeledő Karácsony előjeleit láthatod. Az emberek készülődnek, tömött sorokban ostromolják az áruházakat, fenyőfákat vásárolnak, lerí rólok, hogy nem tudják kivonni magukat az ünnep búvköréből.

A lázas, látványos készülődéssel párhuzamosan egy kevésbé feltűnő előkészület is folyik. Sokan vannak, akik lelkiileg is fel akarnak készülni, és ezért komolyan veszik az adventet. Ezt az idegen szót mostanában gyakran hallhatod a hittanórákon és az istentiszteleteken. Magyarra „Úrjövét”-el lehetne fordítani. A Karácsonyt megelőző négy hetet öleli fel, és alkalmat kínál a felkészülésre.

– Hogy milyen készülődést kell ezen érteni; azt legkönnyebben egy szent ember példáján keresztül tudom bemutatni. Mindig adventben ünnepeljük a

gyermek kedvencét, szent Miklós püspököt. Több mint 1600 évvel ezelőtt Myra városában, a mai Törökország területén élt. Életpéldája kimondottan adventi példakép.

Mit is tett ő? Nagyon komolyan vette a Jóisten iránti szeretetet. Olyannyira, hogy ez az emberek, különösen a rászorulók felé is megmutatkozott. Nem késlekedett ha segíthetett valakin, hanem nagylelkűen áldozott idejéből és javaiból. Legendás jóságát a mai napig sem feledte el a világ.

Hiszem, hogy hasonló célokat követve igazi adventi lelkületre teszünk szert, jelét adjuk annak, hogy várjuk Jézus születését, és teszünk azért, hogy közeledése ne legyen körünkben hiábavaló.

Boldog karácsonyi ünnepeket és örömteli újesztendőt kívánok!

János atya

FIATALOKNAK

Néhány gondolatot ajánlok figyelemtekbe az új egyházi esztendő kezdetén Szent Lukács alábbi evangélium részlete alapján: „Jánost ekkor megkérdezte a tömeg: Mit tegyünk tehát?”

(C. év, Adv. 3 vas. Szt. Lukács 3. 10-18)

Ismerjük őt: Keresztelő János az útkészítő: Itt, az idő, közel van az Úr – bűnbánatot tartatok...

János szavainak súlya, a kiáltás harsogó-fenyegető-felszólító újdonsága emberek ezreit csalja a Jordán partjára. Először kíváncsian, majd talán kételkedve, feszülten kérdezve vajon nem János-e a Krisztus, az Eljövendő? Fülünkbe cseng a nagy próféta, Izsaiás szava immár János szájából: „Készítsétek az Úr útját, egyengessétek ösvényeit. A völgyeket töltsétek fel, a hegyeket, halmokat hordjátok el, ami görbe, legyen egyenessé... Tudják, érzik, hogy a „fejsze a fák gyökerén van”, eljött az idők teljessége. Tenni kell valamit – de újra feltolul a keserű tanácsalanság: Nem túl mélyek azok a völgyek, túl magasak a halmok már s az utak-gerincek végképp elgörbültek?

ISMÉT CISZTERCIEKÉ A „BUDAI SZENT IMRE”

Szeptember 6.-án bensőséges és sokak számára mélyen megindító ünnepség színhelye volt a budapesti Szent Imre Gimnázium.

Harminchat éven át nevelte itt a Rend a magyar fiatalságot, hogy azután a valóságúldöző terrorizmus elüldözze, s vagy negyven esztendőn át megfossa ettől a jogától. Talán azt is mondhatnánk: hiszen a kommunizmus bukása utáni törvényhozás jogszámba állította vissza az Egyháznak, s ezen belül a Ciszterci Rendnek is, – elkönfiskált javait és jogait. Nem történt hát egyéb, mint érvényesült a törvény szava. Ám ez mégsem volt ilyen egyszerű. Elszánt és nehéz küzdelembe került, míg a magyar kormány hajlandó volt engedelmessé válni magának a szabályainak...

Ennek az eseménynek igazi jelentőségét talán csak az iskola egykori „öregdiákjai”-nak az az imponáló serege tudta megérteni, akik, – a szó szoros értelmében, – a világ minden tájáról gyűltek egybe, töltötték meg a templomot, majd az iskola dísztermét.

Zakar Polikárp zirci apát az összegyűlt ciszterci atyákkal koncelebrálta az ünnepi szentmisét, majd a díszteremben az öregdiákok adták át a titokban és rejtekben évtizedeken át eldugva megőrzött Máriás-Szent Imrész zászlót a fiatal nemzedéknek. Nehéz azt szavakban elmondani, milyen érzés vett erőt a sok száz öregdiákon, amikor közülük az, a –

Háromszor kérdezik: Mit tegyünk tehát? János válaszol: légy jó, segíts, add oda akár az utolsó is, a vámos legyen korrekt, ne kérjen többet a megszabottnál, a katona ne zsaroljon, ne bántson senkit.

Érezve a követelések súlyát, sorsunkat eldöntő fontosságát mi is, ma is kérdezzük: Mit tegyünk tehát?

Az üdvösség ott lesz kézzelfogható valóság, ahol a próféta szava mindig aktuális, időszerű, nem pedig pusztába kiáltott, visszhangtalan hiábavalóság. Hanem behatol a mai ember fülébe-tudatába is... Az emberek adventtől-adventig újabb, mély völgyeket ásnak Isten s emberek között. Hatalmas halmok, hegyek tornyosulnak a közömbösség szikláiból és nap mint nap tapasztaljuk útjaink görbeségét, „sehova nem visz” mivoltát.

Mit tegyünk tehát? Tudni és hinni azt, amit már Keresztelő János hirdetett: üdvösség, béke öröm csak ott lakozik, ahol nincs zsarolás, erőszak – de van jóság, bűnbánat, megtérés.

Pál atya

ma már bizony nagypapa-korban él – egykori diaktársuk, aki 1948-ban utolsóként vette át az akkor búcsúzó nemzetektől ezt a zászlót, most továbbadta azt az újnemzedéknek ugyanilyen hűséges megőrzésre.

Sok szó esett természetesen az ünnepségen arról is, hogyan lehet majd az iskola jövőjét megoldani? Hiszen a Rend egykori vagyona, aminek jövedelméből olyan színvonalú iskolákat tudott fenntartani, mint a budai Szent Imre is volt, – nincsen többé. Az állami szubvenció pedig igencsak nem magas; – ami Magyarország gazdasági helyzete mellett ugyancsak érthető. Azután: 1944–45-ben 180 tanári képesítésű szerzetespapból lehetett biztosítani a szükséges tanerőket. Ma vagy 70 év körül járnak azok, – átlagkorban, – akik a 180-ból még élnek. A jövő szerzetesstanári létszámát eddig egy képzett és három még képzés alatt álló fiatal alkotja.

1773-ban, több, mint 200 éve, indult meg Magyarországon a Ciszterci Rend oktató-nevelő munkája Egerben. Néhány buzgó, és, nagy hittel rendelkező szerzetes vállalkozott az első rendi gimnáziumban a nevelés elkezdésére. Sem magyarok nem voltak, – magyarul sem igen tudtak, – a Morvaországi Velehrad kolostorból jöttek, – sem pedagógusok nem voltak. De magukkal hozták hitüket, Isten segítségébe vetett bizalmukat. És 150 év múlva a Rend öt olyan gimnáziumot tartott fenn, amelyekről Székfü

A VÁCI EGYHÁZMEGYE MULTJA, MAI HELYZETE ÉS KILÁTÁSAI

Keszthelyi Ferenc váci megyéspüspök válaszol Fejős Ottó hozzá intézett kérdéseire (2)

– A hívek feladatvállalása, együttműködése milyen formákban történik?

A hívek részéről egy bizonyos aktivitás jelentkezik. Természetesen elsősorban az egyházközségekre és az egyházhöz közel álló személyekre vonatkozik, ami például a hitoktatási kérdésekben óriási segítség. Vácon működik a Hitoktató Képző, ami tulajdonképpen 4 év teológia, 180 hallgatóval. Van kántorképző tanfolyamunk is. A hívek hihetetlen áldozatokat mutatnak a templomok felújításánál és a plebániák karbantartásánál is sokat lehet rájuk számítani. A váci Zsinatra minden esperesi kerület küldött egy résztvevőt és az általuk előzőleg beadott véleményezés itt kodifikálódott. Az ifjúság nevelésébe is bekapcsolódnak, mint például a Szent József Kollégium nevelő testülete is civil. Közöttük egy pap, aki igazából véve az igazgatói szerepet tölti be.

Megalakult a Kolping Egyesület, bibliai társaságnak helyi egysége (Tarányai Béla professzor alapította), szakmai tanácsadással szolgálnak. Civilek hivatásuk szerint felülbírálnak szükség esetén pl. mérnöki terveket és szaktanácsokat adnak árubeszerzéseknél. Van nyomdászunk, akinek saját nyomdája van, de a mi nyomdánk is működteti és újság, egyházi közlönyök kiadásában, képeslapok készítésében rendelkezésünkre áll.

– Milyen egyházi újságok jelennek meg az Egyházmegye saját keretében?

Van egy újságunk, ami nem is egyházmegyei keretű, Hitoktatók a hitoktatásért címmel. A Püspöki kar hitoktatási referense vagyok, régebben a Hitoktatási Országos Bizottság igazgatója voltam. Az ismeretségem a hitoktatási lelkigyakorlaton résztvevőkön keresztül történt. Van ministráns újságunk és vannak nagyobb helyeken: Szolnokon, Cegléden, Balasagarmaton, Vácott, Mogyoródon plebániái értesítők, amik rendszeresen megjelennek. Ezek nem hetilapok, hanem havi vagy időszakos, negyedévenkénti beszámolók.

– Milyen változásokat hozott az egyházmegyei határok rendezése? Voltak biztos előnyök és hátrányok is?

Először a hátrányok érintettek, mert az volt fájdalmas, mivel ez ezeréves egyházmegyei határ volt. Veszprémmel együtt a váci olyan egyházmegye volt, amit nem érintett Trianon. Az esztergomi és az egeri is szenvedett a határok által elcsatolt részek hiánya miatt, nem beszélve Károlycsáról, mert annak csak egy töredéke maradt. A szegedi is csak egy mestersegesen létrehozott egyházmegye volt.

Annyiból előnyös volt a határrendezés, hogy az egész Nógrád megye most a Váci Egyházmegyéhez tartozik. Fájdalmas volt, hogy a budapesti rész, amely a IV. kerülettől a Bp-Alsó esperesi kerületig, Soroksárig terjedt teljesen levált rólunk.

Gyula azt mondta: „a szellemi nevelésnek ma elérhető maximumát teljesítik.”

Gond a pénz? Gond a tanerő? – hát van Isten előtt lehetetlen? – Igen, adjunk, segítsünk anyagiakkal, amennyire csak tőlünk telik. De ne feledjük, hogy végső soron Isten akaratától és szándékától függünk. Tudja a mi Atyánk, mire van szükségünk.

És ez nemcsak a Ciszterci Rend Budai Szent Imre Gimnáziumára vonatkozik.

Susits Tamás

A koncepció úgy szól, hogy egy püspökséghez tartozzék az egész nagy Budapest. Ami szintén nagy nehézséget jelentett, hogy Kecskemét elkerült tőlünk. Az volt az egyetlen nagy városunk, földrajzilag és szellemileg is az Egyházmegye központja. Vác az északnyugati sarokban van. Kecskeméten a piaristák és az angol-kisasszonyok jelenléte nagyjelentőségű volt. Ott tartották meg még a kommunista időkben is a papi rekollekciókat, általános és ifjúsági lelkigyakorlatokat. Amíg a tervezett határmódosításokkal kapcsolatban megkérdezték és véleményt nyilváníthattunk, megtettük, és a Szentszentes Atya elé vittük az ügyet. Amikor viszont a döntés megtörtént, azt vállaltuk és rögtön utána területünket átszerveztük három fősperességgé. Új térképet jelentettünk meg és már az egyházmegyei zsinat is ebben a jegyben történt meg Máriabesnyőn. A régi egyházmegyék visszajárnak és kérik a körleveleinket. A határok átjárhatók.

– Hogyan fogadta a változásokat a papság és a hívek?

Ez elsősorban hangulati kérdés, a múlthoz való ragaszkodás kérdése, főleg az idősebb nemzedéké, akik már évtizedes hűséggel dolgoztak a régi egyházmegyében. Őt átkerülve más egyházmegyébe más irnyítás, és más szokásokkal találkoztak. Ez természetesen nehézséget jelentett számukra. Ugyanígy például az esztergomi részről idekerült paptestvérek is egy kicsit szorongtak és inkább egymás felé fordultak. Lassanként oldódott fel ez a helyzet és egyre nagyobb lett az elfogadás. Két éve berendeztem egy ún. papi szállást a püspökségen, ahová egy egy alkalommal 10–15 papot hívtam meg 2–3 napra. Együtt imádkoztunk, együtt étkeztünk, mindenki elmondhatta a gondját és így egymással megismerkedve egy kicsit összerázódtunk. Most, hogy a szeminárium elkészült a papi lelkigyakorlatok ott lesznek a régi és az új paptestvérek számára. Mindenhez idő kell.

Az egyik elcsatolt részen egy kisebb falunak segítettem templomot felépíteni. Mind a mai napig hálások az ottani hívek és bárányt küldenek ajándékba húsvétra.

– Milyen most az Egyházmegye anyagi ellátottsága? Az előző kormány erőteljesen támogatta az egyházat, most ezzel kapcsolatban mi a helyzet?

A jelenlegi kormány igazában véve folytatja azt, ami az Antall kormány idejében elkezdődött. Sajnos azonban pénzügyi nehézségek vannak országszerte, és a gazdasági helyzet romlik. Vannak olyan esetek, hogy megkapjuk, de késve érkeznek a megígért összegek, aminek értéke természetesen idővel csökken. Azzal rendelkezünk, amink van.

– Változnak-e az előző kormány által beindított támogatások?

Tulajdonképpen megvonások nem történtek, kivéve azt, hogy a visszaadott épületek kárpótlása egyre jobban kitoldódik és négyezer-öttször kell újabb listát beadni. Új gondként jelentkezik, hogy a Vatikán-i tárgyalások a magyar állam képviselőivel megszövegeződtek, mind a két fél által elfogadottak és most az SZDSZ részéről bizonyos támadások mutatkoznak. Ők tették fel a kérdést, hogy miféle méltatlan dolog ez, miféle privilégium ez és milyen terhet fog jelenteni az államkassza számára.

Folytatás az 5. oldalon

A VÁCI EGYHÁZMEGYE

Folytatás a 4. oldalról

Én azt gondolom, hogy nem egy különlegesen nagy igényű dolgról van szó, de mindenképpen biztonságosabb, mert nem kell minden évben aggódnni, hogy mennyit szavaz meg az adott parlament összegben és az mikor fog hozzánk eljutni. A testvéregházak és a történelmi egyházak is örülnek, mert velük is ilyen megállapodás fog születni, figyelembe véve a helyi adottságokat és ez elfogadott nemzetközi szerződéseket.

– *Hogyan tud védekezni egy magyar püspök, ha újság által támadás éri?*

Természetesen vannak esetek, amikor helyreigazítást kell kérnünk és a tényanyagot le kell közölnünk. A sajtó megnyilvánulásaiban sokszor előfordul ismerethiány, tájékozatlanság, szenzációhajtas, de a rend, a szabály és a kifejezési mód ismeretének a hiánya is. Van olyan is, hogy egyházzellenes a híradás, amikor vezető személyiségek kerülnek pellengérré. Próbálunk megelőzőszerűen védekezni. Riportoknál kérjük a másolatot és csak akkor jelenhet meg a cikk ha kézjegyükkel elláttuk. Ha nem, akkor feljelentést tehetünk.

– *Hogyan működik az ökumené az Egyházmegyében?*

Semmiféle széthúzás, ellenségeskedés nincs, tiszteletben tartjuk egymást, megjelenünk egymás rendezvényein, kölcsönös segítséget nyújtunk egymásnak, ahol lehetséges. Konfliktusok nincsenek. Működik ökumenikus óvoda, iskola Fótton. Tiszteletben tartják a felekezeti sajátosságokat, egymás megbecsülésére nevelik a gyerekeket. A budapesti un. Fasori Gimnázium szinte legendás ilyen szempontból, ahol a katolikusok hittanórája benne van az órarendben, az áhitatot pedig minden nap más felekezet lelkésze tartja.

Befejezés következik

Teréz anya és Diana hercegnő

Kalkuttai Teréz anyát közismerten nemcsak rokonszenv, hanem mély barátság fűzte Diana welsi hercegnőhöz, akivel legutóljára júniusban találkozott New Yorkban, a Szeretet Misszionáriusai bronxi házában. Teréz anya ezekkel a szavakkal emlékezett meg Lady Dianáról: „Segített nekem, hogy segíthessek a szegényeken, és ez a legsodálatosabb dolog. Sokat törődött a szegényekkel, szerette és barátainak tekintette őket, ezért került hozzám közel”. A kettejük közötti szorosabb kapcsolat 1992 februárjában kezdődött. Lady Diana kalkuttai hivatalos látogatása során felkereste a rend által vezetett árvák otthonát, de nem találkozhatott akkor Teréz anyával, mert egészségi állapota miatt várakozólag Rómába szállították. A hercegnő ekkor azonnal Rómába repült, hogy személyesen érdeklődjön Teréz anya hogyléte felől. A Szeretet Misszionáriusai szóvivője újságírók előtt így nyilatkozott: *Lady Diana mindig is támogatta a Rend tevékenységét, több alkalommal is pénzügyi támogatással járult hozzá, hogy a nővérek végezhesék szeretetszolgálatukat a legszegényebbek között. Amikor Dianát koporsóba tették, összeroncsolt kezére azt a rózsafüzért fonták, amit Teréz anyától kapott.* VR/MK

*Szép violácska, kedves rózsácska,
szerelmes Jézusom,
Világra jöttél, váltságunk lettél,
én lelki orvosom.*

Csikmenaság

SZILÁRDFY ZOLTÁN (Budapest):

Szent Gellért ábrázolások a barokk korban

A tavalyi év a nagy magyar jubileumok jegyében állt. Megünnepeztük a magyar honfoglalás 1100-ik évfordulóját, ugyancsak az első magyar bencés monostor, Pannonhalma ezeréves fennállását, de nem feledkeztünk meg Szent Gellérről sem, aki 950 évvel ezelőtt halt vértanú halált. Jóllehet Itáliában, Velencében született olasz volt, mi mégis egészen magunkénak érezzük. Magyarországra (Pécsre) 1020 táján érkezett s mint kivételesen nagyműveltségű bencés jutott kapcsolatba a királyi udvarral. István Király rábízta Imre herceg nevelését (Ezért ábrázolják rendszerint tanítványával együtt!), később ő lett az újonnan alapított Marosvár (Csanádvár) első püspöke. Bakonyi remeteségben írta a híres „Deliberatio”-t, hazai tudományos irodalmunk első emlékét! A hagyomány szerint egyszer útközben, éjszakai szállásán egy kenyérsütéshez gabonát őrlőgető szőlőlány magyar nőtájjára ébredt föl. A dallamot különösnek, szépnek találta. „Hallod, Walter – mondotta útítársának – a magyarok szimfóniája!” Bálint Sándor szerint, így lett Szent Gellért népköltészetünk első hírmondója.

Szent Gellért ünnepi évfordulója kapcsán Szilárdy Zoltán bencés művészettörténész, saját kutatásain alapuló tanulmányában eddig ismeretlen barokk rézmetszetek tükrében mutatja be Gellért püspök ábrázolásának ikonográfiaileg jellemző típusait. Az általa rendelkezésünkre bocsátott tanulmányból – helyhiány miatt – csupán három képet közlünk a hozzátartozó magyarító szövegekkel. (Sz)

1. kép. Augsburgban 1677-ben Aegidius Ranbeck „*Calendarium Annale Benediktinum*” című művében megjelent rézkarc. E korai ábrázoláson Gellértet, mint a napba öltözött Asszony tisztelőjét látjuk, akiről 1015-ben a székesfehérvári királyi bazilika búcsúnapján, Szent István jelenlétében tartotta nagyszerű prédikációját. A metszet templombelsőt mutat, ahol az oltár előtt Szent Gellért bencés habitusban tömjénezzi a Boldogasszony szobrát, bal kézben a vértanúi győzelem pálmája, mögötte püspöki mitra, az ablakon át pedig vértanúságának jelene látszik: a megkövezés, a „végső kegyelem-dőfés”, szívének lándzsával történt átszúrása. Az aláírt latin szöveg a Szűz Máriát tisztelő Gellértet magasztalja.

2. kép. Szent Gellért Szent István királlyal. *J. Andreas Pfeffel* rézmetszetű szentképe (Augsburg, 1700 körül). A kép alá írt latin szöveg tömören utal a kompozíció tematikájára: Szent Gellért Mária tisztelő lelkeségére, amely a Regnum Marianum eszme alapvető meghatározója. Az ábrázolt jelenetek forrása Szent Gellért legendájának mindkét változatában megtalálható. Középen az egyházszerző apostoli király, Szent István együtt látható Szent Gellérről az apostolotól püspökké, akiknek mély barátsága éppen a székesfehérvári István király által alapított Szűz Mária bazilika tiszteletéhez (augusztus 15.) kapcsolódik, amikor először találkoztak, s ahol Gellért a Napbaöltözött Asszonyról (*Mulier amicta sole*) ékesen beszélt, mire a király nagyon megkedvelte, majd fiának, Imre hercegnek nevelését is rábízta... A miniatűr jelenetek közül a baloldali a Gellért által épített marosvári Szent György monostor Mária tiszteletére

állított oltárát mutatja be, amelyről úgy rendelkezett, hogy az előtte függő ezüst tömjénező tüze ki ne aludjék... A jobb oldali miniatűr kompozíció háttérében a később Gellérről elnevezett hegy tűnik föl, amelyről a pogány lázadók letaszították, s a Duna partján, mint az ország protomartyrját megkövezték és lándzsával agyonszúrták. Így a vértanúságra utaló attribútumai: kő és lándzsa szerepel legtöbb régi ábrázolásban. Gellért és István fölött még a középső mezőben a mennyei víziót, a mártírhalála előtti éjszaka álomlátását jeleníti meg. A szűzanya szinte egyesíti két jeles tisztelőjét, amint a gyermek Jézust emeli a profilban ránktelítő szentek fölé, akik megdicsőülésükben a legnagyobb jutalmat nyerik el: a vértanúság győzelmi pálmáját, Istvánt pedig a már följárlott ország helyett – amire itt a magyar címet égi szférába emelő angyalok találóan utalnak – cserébe a mennyei koronával ékesítik.

3. kép. Amikor, 1901-ben, a magyar kereszténység 900 éves jubileumát tartották, tervbe vették, hogy a vértanú püspök impozáns szobrát a róla elnevezett sziklás hegy oldalán állítsák fel. Buda panorámájának nélkülözhetetlen tartozéka ma is a *Jankovics Gyula* pomázi művész alkotása, ami 1904-re készült el. A szobor lábátán a Gelléltre figyelő ősmagyar figurája térdel. Lejjebb pedig a vízesés az államalapításkor Európában még „újszülött” nemzet vízkeresztjére emlékeztet. Mégis a kompozíció legfőbb motívuma Szent Gellért jobbáiban a magasra emelt kereszt. Ez ihlette meg századunkban

Magyar Bálint költőt, a „*Felmutat égbe Szent Gellért Keresztje*” kezdetű közismert templomi ének szerzőjét. A hatalmas bronzszobor gipszből készült modellőjáról egy korabeli fényképet őrzök, amelyet maga a mester ajándékozott Pomázon a részéről nagyra becsült friss diplomás iparművésznek, Szalai Margitnak, aki az édesanyám volt.

A monumentális emlékművet találóan jellemezte 1980-ban II. János Pál Pápa Szent Gellért születésének millenniumára küldött levelében: „*Szent Gellért szeretes, apostol és vértanú szobra ott áll fővárosok közepén a Duna fölött és magasra emelt keresztjével ma is hív: Legyetek a Krisztusba vetett hit és a kereszténység, a testvéri szeretet tanúi saját népetek körében!*”.

Betlehemes

*Paradicsom közepibe
aranyszőnyeg leterítve.*

*Rengő bölcső reá téve,
benne fekszik az Úr Jézus.*

*Az Úr Jézus Isten fia
jobb kezében arany alma;*

*Bal kezibe aranyvessző,
fel-felhajtja; megzúdítja.*

*Zúg az erdő, cseng a mező,
a madarak fütyeregnek.*

*Az angyalok énekelnek,
a magyarok ünnepelnek.*

*Nem láttam én szebb gyümölcsfát,
mint a Jézus keresztfáját.*

*Mert az vérrel virágozik,
Szentlélekkel gyümölcsözik.*

Székelyföldi

*

Szálláskereső ének

*Szállást keres a szent család,
de senki sincs, ki helyet ad.
Nincsen, aki befogadja
őt, ki égne s földnek ura.*

*Az idő már későre jár,
a madár is fészkére száll,
csak a Szent Szűz jár hiába,
Betlehemnek városába.*

*Legalább ti, jó emberek,
fogadjátok a kisededet!
Házatokra szent áldás száll,
ha betér az égi király.*

*Ne sírj tovább, Szűz Mária,
ne menjetek ma máshova!
Szállásunkat mi megosztjuk,
a kis Jézust befogadjuk.*

Alföldi

STÍLVIRÁGOK – GYOMNÖVÉNYEK

Birkózás a tenispályán. „Mónika Szekes Torontóban megrendezett teniszeremény döntőjében ezúttal a német Anke Huber-t fektette kétvállra. A sporttudósító azt is írhatta volna, hogy ki ütötte a ringből! – Mért ne?

Képaláírás. „Pákozdi István egyetemi lelkész a magyar fiatalokkal”. Pedig csak egyetlen leány és egyetlen férfi áll mellette. Tehát legfeljebb két magyar fiatalal, semmi esetre sem a magyar fiatalokkal!

Miért bilis? – „Jékely (a költő) bűbájos személyiség volt. Rendkívül szociális” – (Magyarok Világlapja). Nekem vizket a dobhártyám ettől a „bilis”-től.

Zöldfolyosó „... a minap elfogadott reklámtörvény zöldfolyosót biztosít a dohányhirdetéseknél”. Ezzel a folyosóval sehogy sem vagyok kibékülve. Különben értem én: azt jelenti, hogy a törvény szabad utat nyitott, netán szabad folyást a reklámok.

Hoz vagy visz? „... Közelebb hoz bennünket hozzájuk” Sült német a visz helyett. A hozni-vinni használata elemi nyelvtani ismeret.

Tőzsde nyelv. „...kiszámolhatatlanná teszik a cég befektetett tőkéjének értékesülését”. – Így mondanám én: bizonytalan a befektetett tőke haszná. Ilyen egyszerű.

Miért búcsúznak? Nagy betűs cím alatt a fényképen négy fejkendő öreg néni szomorkodik. Pedig, mint később kiderül, nincs okuk búcsúzni, senki sem halt meg a rokonságban, még a falujukban sem! Hát akkor? Persze, ők nem is búcsúznak, nem is búcsúzkodnak. Csak a cikkíró vezető tévútra az olvasót. A képen látható néni-kék ugyanis búcsúso, azaz búcsújárók! Szóval nem búcsúznak, hanem búcsút járnak.

Kis képzavar. „Szégyenelt a nemzet zászlaján a magas számú munkanélküliség”. Ennyi.

Aki tudja, tartsa föl az ujját! Ezt olvasom az UE kitűnő kat. hetilapunkban: „a Gaboltovi (Kelet-Szlovákia) nemzeti zarándoklaton 90 ezer hívő vett részt. Gaboltov – Levoca és Sastin mellett a legjelentősebb Mária Zarándokhely”. Nos, az ugyebár kötelező szabály, hogy magyar szövegkörnyezetben az idegen földrajzi nevek – amennyiben magyar nevük is van – magyarul írandók – legalább zárójelben, nagyon vigyázva: meg ne sértsük a szomszéd népek (ezúttal szlovák testvéreink) érzékenységét, hogy én is az elvtársi idők kedvenc szóhasználatával éljek. A felháborodott olvasók nevében a szerkesztők helyett valaki már tisztázta, hogy Levoca magyarul Lőcse, Sastin meg Sasvár. De továbbra is rejtély maradt: milyen helységnek a fedőneve Gaboltov? Aki tudja, jelenkezzen!

✱

„A hegedűben, amely néhány rozoga léc csak, mindig benne van a zene. Nem kell hozzá más, – csak zenész”. (Márai, Napló)

– sija –

Amit ifjan az erkölcsi dologban a nyers elme magába kapcsol, még görbe vénségében is nehezen felejt.

Faludi Ferenc

KARITÁSZ KÖZÉP-ÉS KELETEURÓPÁBAN

A szovjetrendszer bukása óta hét esztendő telt el. Az időközben lefolyt gyökeres átalakulás a volt szovjet impérium és a csatlós országokban, paramétere a lakosság évtizedeken át elfojtott igényének egy az alapvető emberi szabadságjogokra épülő társadalmi berendezkedés megvalósítása. Különösen szembetűnő a vallási éhség kitörése akár a történelmi egyházak, akár a valláspótlékok – szekták, ezoterikus kultuszok – irányában, ami legjobban mutatja, mennyire ráterpeszkedett az emberek lelkére a kommunista ideológia. A tekintélyes francia napilap, a Le Figaro képeslapjának főszerkesztője Franz-Oliver Giesbert, ezt egy vezércikkében így fogalmazta meg: „Ha el is űzik a vallásos érzést, az mindig visszatér. Nem lehet belőlünk kiirtani az isteni valóság intuícióját”.

Természetes, hogy egy ilyen gátszakadás után még sok időre van szükség, míg ez az elemi erővel jelentkező vallási igény rendezett mederbe kerül és megtalálja azokat a formákat, amelyek képesek a harmonikus lelki fejlődés biztosítására.

Ebben Közép- és Keleteurópa emberének nagy mértékben segítségére lehetnek az egyházak szeretet-szolgálati szervezetei, köztük a Karitás. Ezek u.i. a politikai és gazdasági átalakulással együttjáró befogások és kiegyensúlyozatlanságok következtében károsodottak megsegítése mellett, igyekeznek rábreszteni az embereket az egymás iránti szolidaritás és felelősség közösség építő szerepére. És éppen erre van ma legnagyobb szüksége a kommunista diktatúra lidércnyomása alól felszabadult embernek.

Ilyen és hasonló felismerések jutottak felszínre Közép- és Keleteurópa – többnyire az elmúlt években alakult – Karitás szervezeteinek találkozásán, október 19 és 21 között. Mintegy 20 országból érkeztek a nemzeti Karítások küldöttei (mintegy hetvenen) a híres erdélyi kegyhelyre a gyulafehérvári Karitás meghívására, amely tavaly elkészült tanulmányházában szállásolta el a résztvevőket. A balti államoktól Albániáig, Örményországtól a Cseh Köztársaságig egész Közép és Keleteurópa képviseltette magát.

A megbeszélések témáját a romániai, lengyel, cseh és magyar Karitás vezetői hónapokkal előtte egy budapesti találkozó alkalmával készítették elő és ez – mint az Csiksomlyón kiderült – pontosan azokat a kérdéseket érintette, amelyek tisztázása a fiatal közép és keleteurópai Karitás szervezetek számára létfontosságú. Az elmúlt néhány év tapasztalatai szerint u. i. előtérbe került az identitás és helymeghatározás szükségessége. Ennek megfelelően öt munkacsoportba vizsgálták – tekintettel sajátos helyzetükre – a Karitás helyét az egyházban, a társadalomban és a Nemzetközi Karitás ill. a

Caritas Európa viszonylatában. Kuriozumként érdemes megjegyezni, hogy a közös nyelv általában a német volt, alkalmanként az angol és az orosz.

A Karitásnak az Egyházban elfoglalt helyével kapcsolatban azt kellett konstatálni, hogy a püspökök a Karitást sok esetben nem tekintik igazán sajátjuknak, vagy legalább is nem látják benne a saját diakóniai küldetésüknek szervezett kifejeződését. Ezért a jelenlévők levélben fordultak az Európai Püspöki Konferencia elnökéhez Vlk prágai bíboros érsekhez, kérve őt, tegye lehetővé intenzívebb kapcsolat kiépítését, különösen az 1999-es év előkészítését véve figyelembe, amely a Szentatya szándéka szerint az Atyaisten és ebben a vonatkozásban a Karitás éve kellene, hogy legyen.

A Karitás helye és helyzete a társadalomban erősen függ az adott ország társadalompolitikai célkitűzéseitől, a társadalom összetételétől és beállítottságától, de függ a vallási helyzettől is: ahol a katolikusok elenyésző kisebbségben vannak, a Karitás társadalmi elismertsége is csekély és a hatóságok részéről is kevesebb megértés tapasztalható. Az ökumenikus együtt működés keresése sem jár mindig sikerrel. Sok az előítélet és gyanakvás.

A Karitás a karítások között természetesen otthon van, családban van. Ennek megfelelően a nyugati Karítások éveken át igen nagyvonalúan segítették a közép és Keleteurópai szervezetek fel- és kiépítését anyagi eszközökkel, képzéssel és szakemberek rendelkezésre bocsátásával. Akkor is, ha egy idő óta a nyugati támogatás megcsappant, a testvér szervezetek tették lehetővé a karítások strukturális megalapozását. Természetes, hogy nagyok a különbségek a nyugati mentalitás és bizonyos problémákhoz való hozzáállás és a „Homo sovieticus”, a kommunizmus alatt élt ember látásmódja között, de ez sok türelemmel és mások megértésére való törekvéssel áthidalható. Ezért fordultak a Csiksomlyóban összegyűlt Karitás-kiküldöttek a Caritas Európához, tegye lehetővé, hogy számukkal arányosan legyenek képviselve a döntést hozó grémiumokban. Minden esetre oda kellene hatni, hogy a Kelet-Nyugati integráció minél hamarabb megvalósuljon.

A Csiksomlyói találkozón részt vett a gyulafehérvári egyházmegye segédpüspöke, Tamás József, aki a kegytemplomban a megnyitó szentmisét mondta, valamint Hermann Icking, a Caritas Európa főtitkára és Duncan MacLaren a Caritas Internationalis képviselője.

A Csiksomlyói megbeszélések mindenesetre új fejezetet nyitottak a szorosabb együttműködés, a problémák közös megfogalmazása és megoldása, valamint az európai integráció felé vezető úton.

Frank Miklós

HÍREK – ESEMÉNYEK

Kitüntetés

A Máltai Segélyszervezet müncheni vezetőjét, Wolfgang Wagnert a Magyar Köztársasági Érdemrend Tiszti Keresztjével tüntették ki. A müncheni magyar főkonzulátuson átnyújtott kitüntetéssel a magyar államfő Wolfgang Wagner szeretetszolgálatát ismerte el, amely – magyar viszonylatban – 1989 nyarán kezdődött, amikor Csilla von Böselagerrel együtt a menekülni szándékozó több tízezer kelet-német budapesti ellátását szervezte meg. Püspök László főkonzul – a Tisztikereszt átadásánál – hangsúlyozta, hogy Wolfgang Wagner azóta is számtalan segélyakciót vezetett nemcsak a Magyarországra került boszniai menekültek javára, hanem

Erdélybe és Kárpátaljára is. A bensőséges ünnepségre Münchenbe jött a budapesti „Máltaiak” képviseletében Kozma Imre atya is. M.Gy.

Olvastuk

Televíziós sportadásban egy lovas akadályverseny során megdöbbenve hallottuk: az egyik lovat Messiásnak nevezték el. Vajon kinek lehetett ez a képtelen ízléstelen ötlete?... Ha valaki az iszlámot vagy bármely más felekezetet sértő nevet (Allah vagy Jahve) merészelné adni egy versenylónak, mit szólnának az érintett vallás hívei? Mindig csak a keresztényeket érheti sérelem? (Új Ember)

Habsburg esküvő Budapesten

Habsburg György főherceg, a Magyar Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, IV. Károly, az utolsó magyar király unokája, Ottó főherceg és Regina hercegnő fia Eilika von Oldenburg hercegnővel október 18-án Budapesten, a Szent István Bazilikában házasságot kötött. A nászmisét celebrálta és esküvői szertartást vezette Seregély István érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke. Az esküvőn részt vettek európai királyi házak tagjai, külföldi és hazai állami előkelőségek, Magyarország miniszterelnöke, Horn Gyula, a parlamenti pártok vezetői és a diplomáciai testületek tagjai. A házasság katolikus szertartás szerint kötött, de ökumenikus jelleggel, hiszen a menyasszony és családja evangélikus. A jelenlévő evangélikus hívek számára áldozás alatt a Szent Jobb kápolnában Úrvacsorát osztottak. A szentmise végén az ifjú pár együtt énekelte a magyar Himnusz! Habsburg György négy éve él Budapesten, német anyanyelve, az angol, a francia és a spanyol mellett kitűnően beszél magyarul. Mint mondotta: az ország nagyköveteként Magyarországon Magyarországot dolgozik, itt kötött házasságot, itt kíván élni feleségével, itt alapít családot, itt fogja nevelni gyermekeit. Ehhez hozzátette: menyasszonyát szerelemből választotta, Isten ajándékaént fogadja. (Uj Ember nyomán)

A megasztár utazik

A méltán híres, sőt hírhedt megasztár, Michael Jackson, Ausztráliában vendégszerepelt. Egy ott élő hazánkfia, Só Bernát ez alkalomból írja a következőket: „A Sydney repülőtérre egy bérelt Air New Zealand BOE 767-300-as géppel érkezett. Kíséretében jött 6 zenész, 4 háttér énekes, 7 táncos, 9 koreográfus, 5 ruhatáros, 9 hangtechnikus, 4 pirotechnikai szakértő, 21 villanyszerelő, 27 asztalos és ács, valamint 5 szakács. Ezen kívül 3 orosz Antonov típusú teherszállító gép hozta a technikai felszerelést és egyéb kellékeket, összesen 1200 tonna súlyban. A Sheraton szálló négy felső emeletét bérelte ki maga és kísérete számára. Egyébként otthon Santa Barbara-i (USA) palotájában baktériummentes környezetben él, oxigén-szobában alszik, saját állatkertje van, házi kigyókkal és egy „Buborék” nevű csimpánzzal”. (Kanadai Magyarorság)

Bocsánatkérés a zsidóságtól

A Francia Püspöki Kar „bűnbánati nyilatkozatban” kért bocsánatot a zsidóságtól a katolikus egyháznak a második világháború alatt tanúsított magatartásáért. A nyilvános bocsánatkérésre a kollaboráns Vichy-kormány első zsidóellenes rendelkezéseinek évfordulója adott alkalmat. MK

Lapszélre

Még a nyár elején Magyarország több városában, de Budapesten is, Kossuth arcképével és tőle való idézettel – plakátok jelentek meg a nyilvánvaló céllal, hogy a közvéleményt a magyar-vatikáni megegyezés ellen hangolják. Az ügy már lekerült napirendről, mi most csak kis széljegyzetet fűzünk hozzá. Magán a plakáton az olvasható, hogy „...részlet Kossuth Lajosnak H e l s z y Ignác képviselőhöz...írt leveléből”. Persze a név helyesen Helfy Ignác lenne, de az UM cikkírója (m.b.) kitart a plakát „Helszy”-je mellett. A Magyar Hírlap cikkírója ugyan már Helfyre javított, ő viszont Ignác helyett István-ra keresztelte. Egyszóval cikkírói, együtt a plakát-fogalmazóval, Helfy Ignác neve előtt úgy álltak, mint – nem mondom, hogyan? Annyit még, hogy alsófokú történelmi ismereteink itt-ott még hézagok, elvtársak!

– sija –

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

ANGLIA

Halottaink: **Menyhárt Iona (Mrs.)**, Pooleben, 1997 május 12-én, 73 éves korában; **Báranyi Béla** Midsomer Nortonban 1997. május 21-én, 69 éves korában; **Dunay Blanka**, London, 1997. augusztus 16-án, 92 éves korában; **Szappanyos Miklósné**, szül.csejthelyi Boróczy Márta London-ban 1997. augusztus 22-én 94 éves korában. **Junkun Alfonzné**, szül.Géher Borbála, Wolverhampton, 1997. augusztus 25-én, 85 éves korában; **Star Péter**, Ilford, 1997. augusztus 29-én 85 éves korában; **Fülöp Ferenc** Londonban, 1997. szeptember 5-én, 51 éves; **Perity János**, Wisbechben, 1997. október 5-én élete 73-ik évében.

Imádkozunk kedves halottainkért és gyógyulást kívánunk nekik. **Nyugodjanak békében.**

FRANCIAORSZÁG

LYON

A keresztség szentségében részesültek: **Magyar Megan**, Villeurbanneban, **Felker Lukács** Serezin-de-la-Tourban, **Guttin-Lombard Marie**, G-L Dominique és Zsombok Tünde lánya, L'isle d'Abeauban, **Tichit Pascal**, T. Gilles és Újvári Éva fia Trasseban, Zsombok Annelise, St. Vulbasban. **Isó Sebestyén** Bressieuxben, **Felker Tyffarie** Bourgojn-Jallieuban. **Házasságot kötöttek:** **Péter Edit** és **Fazio Serge** Ruyben, **Varga Anna-Erzsébet** és **Reymond Roland** Domeneben, **Gedeon Christelle** és **Aranega Patrice** Jonageban. **Atlan Aline**, Kovács Katalin unokája és **Ramage Christian** Blyesben. **Rodriguez Didier**, Lucsánszky Teréz fia és Perrault Christelle Corpsban.

Az örök hazába költöztek:

Sombor György 89 éves korában Cannesban.; **Borsay Erzsébet** 86 éves korában Echirrollesban, **Farkas Lajos** 72 éves korában Eybensben, **Muzsil Károly** 98 éves korában Ste Foy-les-Lyonban, **Tibold Károlyné**, szül. Loyesberger Iona Mouginsben, **Bányi András** marista testvér 74 éves korában Megevebe; **Megyes József** 73 éves korában Le Thorban; **Kovács János** 67 éves korában Monteuxben. **Nyugodjanak békében!**

PÁRIZS

A Szent keresztségben részesültek: **Daniel Peto**, P. Thomas François és Morán Katalin fia, 1997. május 10-én. **Pepin Margit Ágnes**, P. Robert-Paul és Sebestyén Mária Judith Vilma leánya 1997. július 27-én. **Nancuso Léa-Antoniette**, Nanusco Eznio és Winkler Izabelle leánya 1997. október 11-én.

Halottaink: **Rigonyi Ernest** Paris, 1997. április 24.; Roger Jullien, „Présence du Card. Mindszenty” alapító főtáncos, Strassbourg, 1997. május 9-én élete 80-ik évében; **Szöke Klára**, Orgerus, 1997. május 17., Szül. Budapest, 1929. augusztus 2-án; **Gróf de Bethlen Pál**, Párizs, 1997. augusztus 12-én; **Bistey Iona**, Párizs, 1997. június 8-án; Szül. 1938. június 8, Jászóapáti; **Nagy Imre** festőművész, Toulouse, 1997. június 28-án; **Kovács Géza**, Párizs, 1997. június 16-án, Markota-Bodoga, 1920.08.05.; **Orsolya nővér** (N.D. de Sion), szül. Hantos Márta, St. Gratien, 1997. július 1-én, Tópaták, 1915. január 20-án; **Várhegyi Oszkár**, Párizs, 1997. aug. 19. szül. Bp., 1924. július 25-én. **Rupp László** Párizs, 1997. augusztus 21-én 50 éves korában.; **Borsos Nóra**, szül. Muraközy, Bruy sur Marne, 1997. szeptember 5-én 72 évesen; **Herbert István**, Párizs, 1997. szeptember 19-én, szül. 1959. július 20-án, Noszlop; **Spacsek N**, 1997 július 12-én; **Bors Pierre**, Boulogne-sur-Seine, 1997. október. 2-án, szül. Hodos, 1913. december 17-én; **Fischerné, Balogh Edina** Párizs, 1997. szeptember 15, szül. Budapest. 1938 augusztus 29-én; báró **de Kray István**, Párizs, 1997. október 15, Bécs:

1917. **Az örök világosság fényeskedjén nekik.**

NÉMETORSZÁG

AACHEN

Maas Andree és Szőlőskei Christina fiacskáját, **Juliánt** 1997 jún. 15-én kereszteltük.

Ezüstesküvői áldásban részesült e folyó év október 19-én **Tuba Tibor** és felesége szül. **Szigeti Julianna**. A megható szertartáson részt vettek három lányuk, öt unokájuk és a kiterjedt rokonság. Az ezüstküvős párnak jó egészséget és még hosszú, boldog életet kívánunk.

KÖLN

Keresztelés: **Bálintfy Bianca Júlia**, szeptember 27-én szülők, keresztszülők és ismerősök körében a házunk kápolnájában a szentkeresztségben részesült. Növekedjen Isten és embertársai öröme.

MÜNCHEN

TOLLAS TIBOR EMLÉKEST Meghívó

1997 december 6-án, szombaton 17.30 órakor, Münchenben a Staatliches Museum für Völkerkunde (Maximilianstr. 42) nagytermében a nyugati nemzeti emigráció nagy költőjére műsoros est keretében emlékezünk. *Előadást tartanak a költő barátai közül többek közt Csizmadia Zoltán, Juhász László, Makra Zoltán, Pfitzner Rudolf; a művészi részben Konthur Mária énekkal, Gönczöl János, Lejko-Tolvaly Borbála versmondással szerepel. – A Múzeum kávézó-jában 17 órától kezdve tea, kávé, sütemény kapható. Parkolási lehetőség a Múzeum udvarában (Bejárat a Knöbelstr. felől.)*

*

Halálozás: Kedves Halottunk **Tordy Ferencné** életének 93. évében 1997. október 14-én elhunyt. A müncheni Ostfriedhofban helyeztük örök nyugalomra. Gyászolják gyerekei, unokái, dédunokái és rokonai. Adj Uram örök nyugalmat neki, az örök világosság fényeskedjék neki.

AUSZTRIA

GRAZ

Újszülötteink ebben az évben:

Kiss Daniel, K. Mihály és Ildikó gyermeke; **Bodó Tuzson Florian**, Dr.B. Zsombor és Mag. Leleczki Zsuzsa fia, **Sammer Michael**, Dr. Sammer Helmut és Mag. Ernst Erika fia; **Vasvári Benjamin**, – Dr. V. Vilmos és Szendrei Ágota fia.

Házasságot kötöttek!

Zimics Zsolt és **Anne Maarit Eskelinen**, 1997. július 30-án.; **Dr. Gerd Walzl** és **Winkler Barbara**, aug. 9-én.

Halottunk: D.I. **Hutai Hubert**, szeptember 16-án Namíbiában. Irodalmi tevékenységére Isten áldását kérem és paptestvéri szeretettel köszöntöm.

SVÁJC

BERN

Halottaink: **Hergovits Lajos** jurai vendég-lős 1922-ben született. Meghalt hosszú betegeskedés után 1997.10.03-án. A Delemont-i szentmiséket betegsége komolyra fordulása előtt szorgalmasan látogatta. Vendéglőjében szívesen látta a magyarokat, sokaknak segített, a júrai magyar karácsonyi ünnepélynek is többször helyet adott. Bielben búcsúztunk tőle. Urnáját a Grandval-i temetőben áldottuk meg október 26-án.

Németh János 1956 óta Thunban élt. 1922-ben született. A svájci munkaadóktól is elismert kitűnő esztétikus, kellemes és segítőkész munkatárs volt. Magyarországon a II. liga kitűnő futballjátékosa volt. 1997. október 13-án halt meg teljesen váratlanul. Felesége, gyermekei, unokái és dédunokái kísérték el utolsó útjára. Szorgalmasan látogatta kedves feleségével együtt a thuni magyar szentmiséket. **Cs. F. K.**

Szent István ünnep Belgiumban

Hosszú sorban, sok szép zászlóval lányok, asszonyok gyönyörű népviseletben, hímzett blúzokban, Máriát dicsérve vonultunk Genk-Bret városrész fenyők között húzódó templomába. Örömmel láttuk, hogy a templom megtelt és 300 magyar buzgón énekelt „*Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga*”. Legmeghatóbb az volt, hogy 80 éves és még idősebb magyarjaink is eljöttek, mert ők még hűségesen őrzik szent királyunk emlékét.

A szentmisét **Dobai Sándor főlelkész** mutatta be, aki most ünnepelte pappá szentelése 45-ik évfordulóját. Vele koncelebrált 2 erdélyi, 2 magyarországi és egy belgiumi lelkész. A fiatal erdélyi lelkész szentbeszéde mélyen meghatott bennünket. Beszédében elmondta, hogy Erdélyben is hűek maradtak szent István királyunkhoz és őrzik hitüket, magyarságukat. A szentmise himnuszunk lelkes éneklésével ért véget.

A szép ünnepi mise után az Atheneum ebédlő termeiben finom ebéd várt bennünket és boldogan találkoztak egymással a régi ismerősök.

Három órakor kezdődött a zászlókkal feldíszített teremben az ünnepi műsor. Volt a zászlók között egy fehér zászló, ráhímezve a régi magyar címer és a bányász jelvény. A címer alatt írás „*Hazádnak rendületlenül légy híve oh, magyar.*” Hány évtizede őrzik a limburgi

Jézus nyomdokain jártunk

Stuttgartiak a szentföldön

Stuttgartból október 25-én indultunk el Frankfurtba, onnan repültünk Tel-Avivba. Késő éjszaka érkezünk meg. Nagyon szép látvány volt föntről a modern és kivilágított főváros. Tibériás, a Galileai tó környéke volt utunk első célja. Jézus itt csillapította le a háborgó tengert, itt volt a csodálatos halfogás, a kenyérszaporítás, itt van a Nyolc Boldogság temploma. Különös érzés volt, amikor a galileai tavon megállt a bárkánk és csukott szemmel gondoltunk Jézus csodájára és a halászokra. Názáret a Szent Család városa. Itt nevelkedett Jézus. Már jóval a nyitás előtt ott voltunk az Angyali Üdvözlés Bazilikánál, hogy részt vehessünk azon a szentmisén, amit a velünk utazó négy

Visszapillantás

Elég ritkán hallatnak magukról Zürich és környékének magyarjai, akik nagyrészt a zürichi *Szt. István Misszió* öleli egységbe. Most, hogy erősen közeledik az egyházi és a polgári év vége, néhány eseményre szeretnék visszapillantani.

Ez év február 16-án szeretett főlelkészünk, **Mehrle Tamás** körünkben ünnepelte születésének 85. évfordulóját. Ökumenikus énekkarunk, **Golarits István** vezetésével, lelkiismeretesen készült erre az ünneplésre. Szereplésüket és Mehrle atya léleképítő szentbeszédét, mint mindig, most is kb. 250 hívő hallgatta meg. De a test is megkapta a maga jussát: szentmise után a Szt. Antal Plébánia nagytermében minden jelenlévő vendég volt az aperitif-en; a 24 tagú egyháztanács pedig ünnepi ebédet rendezett Mehrle atya tiszteletére.

A nagybőjti szent időt minden évben a lelkigyakorlat gazdagítja és teszi gyümölcsözőbbé. Ez évben **Tempfli Imre** atyát, az Ostpriersterhilfe munkatársát, kértük meg erre a feladatra. 50 hívő hallgatta három napon át nagy érdeklődéssel lélekemelő előadásait. Az eredményességet jelzi, hogy a „nép szava” jövő évre is őt szelmele ki.

magyar bányászok ezt a zászlót és a hűséget a hazához? De őrzik! Mert már sokan elpihentek a régiak közül, de az újak itt vannak helyettük. Felvidékről jött fiatalok szép versekkel emlékeztek szent királyunkra. **Keszei Imre**, a költő Keszei István testvére, régi Leuven-i diák, ismét remekelt ünnepi beszédével. Mint Székesfehérvár szülötte végigvezetett bennünket a városon a szent királyra emlékezve. **Hűsz fiatal flamand hegedűművész** koncertjében gyönyörködhettünk. Ők és a *Lyrica énekkar* fiataljai magyar és flamand énekeikkel igazán művészi varázsolták ünnepélyünket.

Egy kis szünetet tartottunk és, hogy a nagy melegben felüdüljünk, finom pezsgővel kocintottunk a 70 éves Dobai atya egészségére. Ünnepünk második részében Őt köszöntöttük 45 éves papi jubileuma és 70 éves születésnapja alkalmából Sik Sándor és Mécs László verseivel, majd jött a híveink népes tábora. Most ismét láttuk, hogy milyen szeretet övezi az Atyát hívei részéről, akiket immár négy évtizede szolgál a bölcsőtől a koporsóig.

Mindenki azt kívánta, hogy a jó Isten áldja meg jó egészséggel, árássa el kegyelmével, hogy még sokáig Atyja és segítője legyen magyarjainak!

Szép ünnepünk Dobai Atya köszönő szavaival, a magyar és székely himnusz eléneklésével zárult.

Rábaközi Mária

pap mutatott be. Jeruzsálem meglátogatása megint nagy élmény volt, nekünk keresztényeknek, hitünk születésének a helye: Jézus itt halt meg, itt támadt fel és itt ment a mennybe. Itt a kereszttű, itt az Olajfák hegyén töltötte tanítványaival utolsó óráit, itt siratta meg előre Jeruzsálem pusztulását. A Szent Sír Bazilikában a szentmisén imádkoztunk nemzetünkért és hazánkért, Szűz Mária sírjánál pedig halottainkért.

Az utazás nagyon jól meg volt szervezve, köszönet érte **Horváth atyának**, a zarándoklat vezetőjének és **Tempfli Imre** egyháztörténésznek, aki nagy szakértelmével közelebb hozta hozzánk Jézus nyomdokait, szavait és tetteit. Hitünkben megerősödve tértünk vissza november 3-án.

Borsos András-Endre (Stuttgart)

Április 20-án plébánosunk, **Vizauer Ferenc** pappászentelésének 25. évfordulóját ünnepelte. A Szt. Antal templom alagsorában főlelkészünk **Mehrle Tamás**, **Franz Stamfli** kanonok (a magyarok jóbarátja), **Cserháti K. Ferenc** berni, **Poósz Lajos** bazeli és **Tempfli Imre** paptestvérek jelenlétével, szentmise keretében ünnepeltük ezt a pap életében mérföldkőnek számító eseményt. A szentmise közös ebéd és kulturműsor követte.

Augusztus 20-án, Missziónk védőszentjének, **Szt. István Királynak** ünnepe, minden évben kiemelkedő helyet foglal el programunkban. Az idei ünnepet az tette még színesebbé, hogy plébánosunk erdélyi jubiláns kollégái is jelen voltak. Együtt mutattuk be a szentmiseáldozatot, melyen **Kovács Sándor** székelyudvarhelyi főesperes mondta a szentbeszédet.

Rendszeres programjaink közül ezek az események emelkedtek ki s jóleső érzés feleleveníteni. Mindnyájunk számára nagy örömet jelent, hogy híveink példás módon látogatják vasár- és ünnepnap szentmisénket. A közös cél, a hit és szeretet testvérré ölel mindnyájunkat. Ha ez a szellem tovább is megmarad, bizalommal tekinthetünk a holnapok felé.

v.f.

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTEKÉBEN!

Olecsó áron raktárról - kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34 (Svájce).

Budai kertés villában újonnan kialakított két-szobás és másfélszobás, bútorozott komfortos lakás kiadó 40 DM/lakás, naponta. Hosszabb időre engedmény! Parkolás zárt kertben. Telefon: 00-36 1 202 30 25.

Brókerként vállalja külföldön élő személyek részére tőzsdei és állampapírok vásárlását, valamint magyarországi befektetéseknek vagy kezelésnek. Biztonság Invest RT. ☎/FAX 0036/53/311-664 ill. 311-665.

Németországban élő magyar hölgy 52/158 megismerkedne független, szimpatikus férfival. Válaszokat „Oszti találkozó” jellegre a kiadóba.

BUDAPESTI eladó és bérbeadó örökklakások és családi házak közvetítése ügyvédi garanciával. M. BUDA Ingatlan 1027 Budapest, Margit krt. 3. Tel.: (00361) 316-2404 316-2496, Fax: (00361) 316-0993
E-mail: mbuda@hungary.net.

Németországban élő magyar hölgy, 58/167 - keresi komoly férfi ismeretséget. Fényképes leveleket a kiadóban „Szeretet” jellegre.

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és telefon 0036-1-2750 550. Szeretettel várjuk szállodánkban, mely harmadszor nyerte el az „év panziója” díjat! Családi légkör, zöld övezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal - zárt autóparkoló.

Közhírré tétetik, hogy a kormány bántára megjelent ADI POP: „Fények a Szívemből” című CD-je 18 csodálatos dallal, többek között „Érték szől azóta a déli harangszó”, Magyar ismeretlen ha most felébrednél; Nincs már csak jó madár; Kiskirályok; Mert ez a birka nép; Parazita induló stb. A 1,5 órás műsor minden nemzeti érzésű magyarnak csodálatos élmény. Hazatelepülőknél vagy Magyarországon, vállalkozni kívánók számára elengedhetetlen előtanulmány. Mindenki számára érthető, fülbemászó könnyű dallamok csipős nyelvű szöveg, jó szórakozás.

Megrendelhető: UNGARBLUES MUSIK-VERLAG, Éva Jaggi, CH-4705 WANGEN a/A, Friedberg Str.8. Ár: SFR 15,- + portó. (20 DM borítékban megrendelésnek számít azonnal Porto frei Haus.)

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

<i>Kreitmayrstr. 26 - 80335 München</i>	
Telefon: (089) 1 29 63 93.	DM
<i>Badacsonyi Szürkebarát</i>	7,80
<i>Debrői Hárslevelű</i>	6,80
<i>Etyeki Chardonnay</i>	8,80
<i>Alföldi Olaszrizling</i>	6,50
<i>Alföldi Kékfrankos</i>	6,50
<i>Villányi Rosé, Kékóportó</i>	8,80
<i>Villányi Kékfrankos</i>	9,80
<i>Villányi Cabernet</i>	10,80
<i>Egri Bikavér</i>	9,50
<i>Egri Leányka</i>	7,50
<i>Tokaji Szamorodni</i>	12,50
<i>Tokaji Asszú 3 puttonyos</i>	14,50
<i>Tokaji Asszú 4 puttonyos</i>	17,—
<i>Tokaji Asszú 5 puttonyos</i>	20,50
<i>Kecskeméti barackpálinka</i>	29,—
<i>Unikum</i>	29,—
<i>Egri cseresznyepálinka</i>	25,50
<i>Császárkörte</i>	21,50
<i>Diólikőr</i>	0,5 liter 14,50
<i>Címeres barackpálinka</i>	33,—
<i>Sárgabarack-, Málnalikőr</i>	0,5 liter 13,50
<i>Tarhonya, kocka, laskatészta</i>	1 kg 7,—
<i>Májás-, véres hurka, disznósajt</i>	13,—
<i>Tokaszalonna</i>	15,—
<i>Füstöltzalonna</i>	12,—
<i>Friss kolbász</i>	15,—
<i>Házi kolbász</i>	15,—
<i>Téliszalámi</i>	33,—
<i>Szegedi szalámi</i>	30,—
<i>Csabai, Gyulai</i>	27,—
<i>Úvegárut nem szállítunk!</i>	

Szamosi József új könyvei:
EMLEKEZTETŐ I.
Előadások, tudósítások, alkalmi írások -
Múltidézés - Három játék rádióra - magyar cserkészlet Nyugaton, stb. 155 old.

EMLEKEZTETŐ II
Erdélyi József és költészete -
Emlékeim Gyórfy Istvánról -
Magyar zarándoklatok
Máriacellbe stb. 220 old.
Tisia - München 1997

**SZERELMES NAPLÓ -
DE HOGYAN TOVÁBB?**
Napló 1948-ból, levelek, képek, rajzok
Tisia München 1997

Egy-egy könyv ára portóval 30,- DM
(bankjegyben)
Megrendelhető a szerző címén:
Elektrastr. 7/b. 81925 München

APRÓHIRDETÉSEK

Budapesten, az V. kerületben kisméretű, felújított apartman 65.000 DM-ért eladó! Tel.: 0036 /1/ 374 731. (D) 0049- 671-71 841.

48/165, magyar származású férfi keresi karcú, kedves hölgy ismeretséget 45 éves korig tartós kapcsolat reményében. Lehetőleg fényképes válaszokat a címemre: Török István, Bottroperstr. 49, 70376 Stuttgart.

Vecsenyusztán - Zirc, Pannonhalma között - egy kis kastélyocská (5 szoba, konyha, fürdőszoba) bérelhető, lókedvelők számára (4 állóhely). Érd.: Dr. Monspart László, H-8439 Sikátor, Vecsenyusztán.

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt helységekbe. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévíz vagy Budapestre. Érdeklődni: Tel.: (D) 089/6 70 56 18 vagy 0172/84 252 88.

Megjelent!
Apor Vilmos élete
dr. Szabó József új videofilmje,
Apor Vilmos boldogáavatása
alkalmából. 30 perc VHS-PAL
Ára 25,- DM
Megrendelhető kiadóhivatalunknál.

Siófok-Kiliti, 600 négyszögöles szőlőskert, télen is lakható új házzal eladó. Telefon: 0036-84-322 742.

Átutazók, Erdélyiek! Győr közelében modern, tiszta szobák főzőfülkével, fürdőszobával, zárt udvari parkolással 15,- Dm. Szárföld, Fő u. 69-71. Tel.: (H) 96-252158 du.17 órától.

Budapesthez, Velencei tóhoz közel csendes, nyugodt környéken 1440 m²-es telken 130 m² új családi ház eladó, Tetőbeépítés, galéria, 100 m² garázs, nagy terasz, termő gyümölcsfák, örökzöldek 100000 Dm-ért. Kovács Gyula H- 2431-Perkáta, Révai u. 27. Telefon: 00 36 63-033 0206.

SZILVESZTERI MAGYAR BÁL

Gingen/Fils-i Hohensteinhalle-ban a VÁNDOR zenekar kíséretével Távolból érkező vendégek számára buszjáratokat szervezünk:
Párizs - Gingen és Balingen - Gingen
Friedrichshafen - Singen - Böblingen - Gingen
Heilbronn - Bietigheim - Ludwigsburg - Stuttgart - Gingen
München - Augsburg - Ulm - Gingen

Autóbuszra helyfoglalás dec. 20-ig!
Pálinkás Imre Tel.: 07172 - 8255
Szegi Oszkár Tel.: 07334 - 21137

Buda egyik legszebb helyén (Pasarét) egyemeletes régebbi villa (1936) eladó. Saroktelek = 1148 m² (2 bejárat, beépített 265 m².) Telefon: 0036 /23/ 343-358.

Bp. Csillaghegyen 3 szintes ház (szintenként 150 m², konyha, fürdőszoba) 1000 m²-es telken sürgősen eladó. Érd.: Telefon: (H) 361 240 13 38.

Budapesti, diplomás magyar gyógypedagógus vállalja szellemileg fogyatékos gyermek nevelését, tanítását. Tel./fax: (D) 07033/46114.

Reuma, depresszió, stressz: új gyógyító lehetőségek. Magyar ideg szakorvos Dr. Littasy Bécsben telefon: 0043/1/405 25 96

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

NÉMETORSZÁG

ACHENI-i Egyházmegye: Misézó helyek: Aachen, Mönchengladbach, Krefeld. Érd.: Ft. Szigeti István, Vinzenzstr. 5, D-52078 Aachen, Tel.: (0172)248 63 26.

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Kempten. Érd.: Ft. Fehér István, Ung. Kath. Misson, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München, Tel. (089)98 26 37, 98 26 38

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Lands-hut, Nürnberg, Regensburg, Straubing. Érd.: Ft. Bárány József, Ung. Kath. Misson, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig, Tel.: (0911)507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Oberhausen, Bochum, Essen, Neukirchen-Vluyn, Moers, Mülheim. Érd.: Ft. Major Márk, Ung. Kath. Misson, Steeler Str. 110, D-45139 Essen, Tel.: (0201)28 47 40

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegye: karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Trier, Saarbrücken, Freiburg, Baden-Baden, Karlsruhe, Pforzheim, Freiburg, Strasbourg, Mulhouse, Colmar. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ung. Kath. Misson, Schneidermühl Str. 12, D-76193 Karlsruhe, Tel./Fax (0721) 68 72 15

BERLIN-i és **HAMBURG**-i Főegyházmegye, **Hildesheim**-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen, Erd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ung. Kath. Misson, Holddamm 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040)24 60 49. Erd. Berlinben: Nagy Iván, Ung. Kath. Kirchengemeinde Szent Erzsébet, Bundesallee 106, D-12161 Berlin, Tel.: (030) 859 23 95, Fax: (030) 851 25 93.

KÖLN-i Főegyházmegye: Misézó helyek: Köln, Longerich, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal. Érd.: Ft. Bereczki Béla, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln, Tel.: (0221)23 80 60

56 éves (168/74) Magyarországon élő, fiatalos, széke független hölgy keresi külföldön élő, magyar ajkú, jól szituált úr ismeretséget. „Nálad-Nálam” Jellegre a kiadóba vagy tel. 00 36 26-321-158.

ZIRCEN, 15 km-re a Balatontól, a Bakony hegységben háromszintes, erdőszéli ház 300 m² lakóterülettel 1000 m²-es telken. 4 ló részére nyári, 2 ló részére téli istállóval, karámmal olcsón sürgősen eladó. Telefon, központi fűtés, kandalló, cserépkályha és amerikai konyha. Nagy terasz (finn) szauna, kábel-tv, egy fürdőszoba, 2 zuhanyzó, 3 WC, garázs, nagy, ablakos garderober. Esetleg könyvespolc. Érd.: (H) 00 361-15-59-7-42 este Bp. vagy 00 36-26-37-7-38 sz. alatt. E-mail: Szunyog@ceuhu.

Fiatalos, 57/168/62, ápolat, kulturált orvos özvegye 62-65 éves -, megfélelt egzisztenciájú, művelt, értékes, magyar származású úr személyében igaz vársát keresi a véglegességre törekvés igényével. Jelige: „Zenerajongó” a kiadóba.

Münchenben élő, 50-es évében, még mindig szépnek mondott, fiatalos, vidám, humoros, házias, utazást kedvelő asszony megismerkedne szintén rendezett anyagiakkal rendelkező, jó megjelenésű, jellemes, istenfélő férfival házasság céljából. Jelige „Búzavirág”.

Székesfehérvár belvárosában 52 m²-es teljesen felújított, parkettás, gázfűtéses, első emeleti, tiszta szobák antennás, bútorozott, kétszobás, a fürdőszobában fürdőkád, és külön zuhanyzóval, nagyon csendes lakás, - kis udvarral, hosszútávra hazatelepülőknél kiadó. Kiadás január 1-ől esedékes. Tulajdonos: Kandi István, H-2473, Szent István tér 6. Telefon: 00 36 (06) 22 353-496.

CSÁRDA AMBIENTE

Ungarische Spezialitäten
Wir haben Urlaub. Ab 09. Dez. 97
haben wir für Sie wieder geöffnet.
Telefon: 0 80 21/17 94

Dr. Schulte - Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás minden jogi kérdésben.

Schwarz Annemarie, hites tolmács és fordító német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

Magyar Étterem Stuttgartban
WANGENER ZIGEUNERLE
Magyaros konyha háziasszonymódra
90 férőhelyes étterem és kerthelyiség
Bálok magyar zenekarral
születésnapra, keresztelőre, esküvőre.
Szeretettel várja Önöket a Szalay család.
VFL-WANGEN
Waldebene Ost 231 (Wangener Höhe)
Telefon: 07 11/46 58 31/Fax: 07 11/46 62 15

Szeretettel várjuk Önt Budapesten
3-csillagos-Hotel Platánus szállodánkban
Szobafoglalás: 00 36-1-333-6505 (☎)
vagy 00 36-1-210-4386 (telex)
Bárholon könnyen megtalál minket,
hiszen közel a belvárosi metróvonal,
7 km-re található a repülőtér.

Áraink:
1 ágyas szoba 65,- DEM/reggelivel
2 ágyas szoba 85,- DEM/reggelivel.
Amennyiben ezt a hirdetést hozza, úgy
árainkból 10% engedményt biztosítunk!

MAINZ-LIMBURG-FULDA-i Egyházmegye: frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érd.: Ft. Takács Pál, Kath. Ung. Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt, Tel. (069) 24 79 50 21

MÜNCHEN-FREISING-i Egyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim. Érd.: Ft. Dr. Cserhádi Ferenc, Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: (089) 98 26 37, 98 26 38, FAX: (089)98 54 19.

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegye: Misézó helyek: Hagen, Menden, Arnsberg, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster. Érd.: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf, Tel.: (0251)32 65 01

PASSAU-i Egyházmegye: Misézó hely: Passau. Érd.: Ft. Szabó Árpád, Kirchen-platz 1, D-94032 Passau, Tel.: (0851) 24 96.

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schw. Gmünd, Eislingen. Érd.: Ft. Horváth János, Pfizerstr. 5, D-70184 Stuttgart, Tel.: (0711)236 91 90, FAX: 236 73 93

Misézőhelyek:
Konstanz, Markdorf, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Singen, Munderkingen, Ulm, Schwenningen, Biberach, Bad Waldsee. Leutkirch:
Érd.: Ft. P. Gyúrás István SJ, Irmentrudst. 14/B, D-88250 Weingarten, Tel.: (0751) 586 76

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. Érd.: Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg, Tel.: (0930) 3862 43, 173 78

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkészeti
Landwehrstr. 66 - 80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88

Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
E-mail: 08953282-0001@online.de
(Ungarische Delegatur)

Felelős kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészeti
Főszerkesztő: dr. Cserhádi Ferenc
Felelős szerkesztő: Fejős Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. András Mária †, dr. Bogay Tamás †,
Boór János, dr. Frank Miklós, Ramsay
Győző, Szamosi József (olvasó és tördelő
szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserhádi Ferenc
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős
Abonnement: DM 25,- pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 40,-

ELŐFIZETÉS:
Az életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 2,50 DM
Előfizetési ár egy évre DM 25,-
vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúlról légipostával DM 40,-
Lapzárta minden hónap 10-én.
Hirdetéseket csak 10-ig fogadunk el.
Postbank München:
Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Katholische Ungarnseelsorge,
Sonderkonto „Életünk”,
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: GRAPHOS GmbH
Landwehrstr. 39, 80336 München
Tel. (0 89) 55 34 44

Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammernd GmbH
Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck
Tel. (0 81 41) 61 01 20
Fax (0 81 41) 60 01 28

HIRDESEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 bető)	7,—
Jelige portóval	7,—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	
üzleti-, nyereséges hirdetések	10,—
soronként	20,—
Nagybetűs (kétsoros) sor	
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 % kedvezmény
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 % kedvezmény
Egy évi hirdetés esetén	25 % kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 10-e, befizetve!	

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsek-kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München - Sonderkonto: Postbank München, Konto-Nr.: 606 50-803, BLZ 700 100 80.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőkkel (misszióikkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „Életünk” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél: Joseph DANI, # 18-505 Edmonton Tr. NE AIR-DRIE, Alberta T4B 2J2. Canada. A címére küldött csekken feltüntetendő: „Életünk”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40,- DM-ből 8,- DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17,- US \$ + 13,- US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

Beilagenhinweis: Zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

SZIGLIGET, Rózsahégyi út 29. sz. körpanorá-más, a Balatonra néző, kétszintes nádvetős nyaraló, kőburkolattal, 152 nm gyümölcsösrel a strandal szemben eladó. Érdeklődni tel./fax: (H) 36-1-213 94 83.

Bp. Csillaghegyen 3 szintes ház (szintenként 150 m², konyha, fürdőszoba) 1000 m²-es telken sürgősen eladó. Érd.: Telefon: (H) 361 240 13 38.

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.